Jaarstukken 2020

Inhoudsopgave

Bestuurlijk voorwoord 1

Jaarverslag

Deel I: Programmaverantwoording

Programma 1 Smart Governance (begroting Regio Achterhoek) 5

Programma 2 Smart Economy
2.1 Smart werken en innovatie 14
2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt 17
2.3 Mobiliteit en bereikbaarheid 20

Programma 3 Smart Living
3.1 Wonen en vastgoed 23
3.2 Circulaire economie en energietransitie 27
3.3 Gezondste Regio 30

Programma 4 Bedrijfsvoering en rente 32

Deel II: Paragrafen

Paragraaf 1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 35
Paragraaf 2 Financiering 39
Paragraaf 3 Bedrijfvoering 42
Paragraaf 4 Rechtmatigheid 43
Paragraaf 5 Subsidies 45

Deel III: Jaarrekening

Balans (inclusief toelichting) 49
Niet uit de balans blijkende verplichtingen 56
Gebeurtenissen na balansdatum 56
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 57
Publicatie WNT 59
SiSa verantwoordingsinformatie 2020 60
Verzamelstaat afrekening gemeenten 61
Controleverklaring accountant 63

Deel IV: Uiteenzetting financiële positie

Algemene financiële beschouwing en programmarekening 68
Formatieplan (inclusief toelichting) 70
Taakvelden 2020 per programma 71
Verzamelstaat bijdrage gemeenten 72
Doelenmatrix 73

Bestuurlijk voorwoord

Wij bieden u de jaarstukken 2020 aan van Achterhoek ambassadeurs; het vernieuwde Achterhoekse samenwerkingsverband van de Achterhoekse gemeenten, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de provincie Gelderland. Deel I en II zijn het jaarverslag met de programmaverantwoording in deel I, en de paragrafen in deel II, deel III de jaarrekening en deel IV bevat de uiteenzetting van de financiële positie. Nieuw is de opbouw van de programmastructuur. Zo is zowel de inhoud breder, als het aantal partijen dat daaraan bijdraagt. De nieuwe regionale samenwerkingsstructuur (triple helix) is daarmee terug te vinden in deze programmaverantwoording. Zo willen we zoveel mogelijk zichtbaar maken wat er buiten, in de Achterhoekse samenleving, gedaan wordt door de partijen die samen Achterhoek ambassadeurs vormen.

In Achterhoek Visie 2030 Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit staan onze doelen op het gebied van Smart Governance, Smart Economy en Smart Living beschreven. De programmaverantwoording heeft dezelfde indeling.

De programma's Smart Economy en Smart Living geven inzicht in lopende projecten en projecten in ontwikkeling per thema. De uitwerking gebeurt, onder regie van de Achterhoek Board, door zes thematafels. Deze thematafels hebben een belangrijke rol in het uitvoeren van de Achterhoek Visie 2030 en de vertaling ervan in concrete projecten. De organisatie van de Achterhoek ambassadeurs (Regio Achterhoek) vormt de motor in de nieuwe Governance, de taken, de begroting en de financiële verantwoording van de Achterhoek ambassadeurs zijn in dit onderdeel te vinden. Hieraan is ook de inwonerbijdrage voor de organisatiekosten vanuit gemeenten en provincie gekoppeld. We willen met deze begrotingsvorm een slag maken in de zichtbaarheid en controleerbaarheid van de doelstellingen van de Achterhoekse samenwerking.

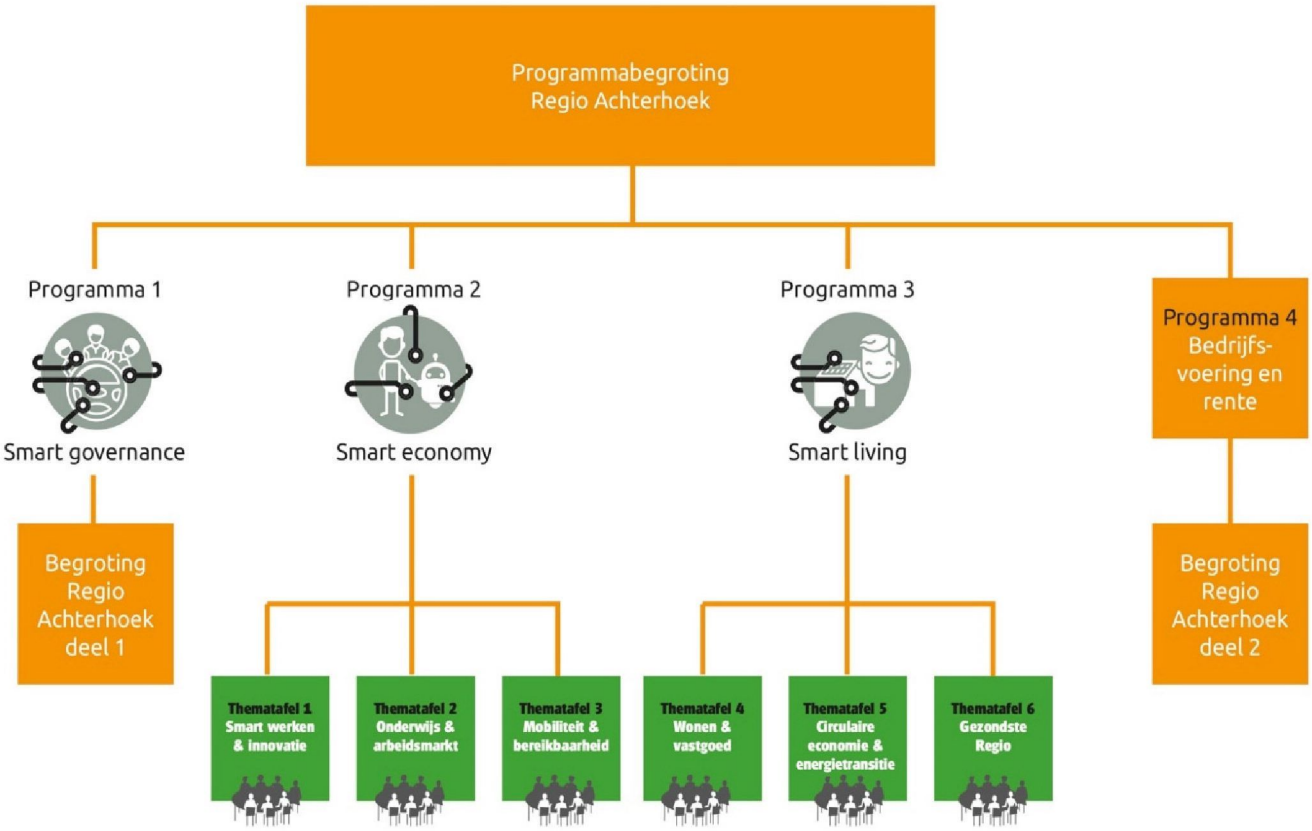
Aan de thematafels zullen continu nieuwe projecten gaan ontstaan. Het projectenoverzicht dat hier per thematafel is bijgevoegd is dan ook niet uitputtend. Ook hebben we nog niet van alle partijen in zicht wat zij investeren en welke projecten zij hebben lopen. We zien dit als een groeimodel dat in de loop van de komende jaren steeds meer inzicht gaat geven. Programma 2 en 3 van de begroting zijn dan ook bedoeld ter informatie. De projecten van deze programma's worden ook niet uitgevoerd binnen de begroting van Regio Achterhoek, maar in die van de initiatiefnemers.

Wij wensen u veel leesplezier!

NB In de jaarstukken hanteren we de officiële naam van de GR: Regio Achterhoek. De roepnaam van het totale samenwerkingsverband is Achterhoek ambassadeurs.

Opbouw programma's

De programmarekening van Regio Achterhoek bestaat uit 4 programma's; Smart Governance, Smart Economy, Smart Living en Bedrijfsvoering en rente. De werkzaamheden van de thematafels zijn per thematafel terug te vinden in de programma's Smart Economy en Smart Living. De werkzaamheden voor de grensoverschrijdende samenwerking zijn niet terug te vinden als een apart thema, maar gaat door alle thema's heen.

Samenvatting financiële begroting

Jaarresultaat

	Totaal	Per inw
Smart Governance	155.000	-0,59
Bedrijfsvoering en rente	28.000	-0,11
Jaarresultaat positief	183.000	-0,70

Het voordeel is vooral ontstaan door vacatureruimte, overschotten op overige personeelskosten (opleiding en reis-en verblijfkosten), een overschot op lobby- en communicatiekosten en de vrijval van wachtgelden en de BWS reserve. Ook is er een positief renteresultaat.

Bestemming resultaat 2020

Voorgesteld wordt om van het voordelige saldo ad €183.069 (€ 0,70 per inwoner) het maximale bedrag van € 131.387 (€ 0,50 per inwoner) toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals besloten in *De Achterhoek werkt door 2.0*. Voor het restant van het voordelige saldo ad € 51.682 wordt voorgesteld dit eenmalig voor 2021 te bestemmen voor het opvangen van knelpunten in de formatie als gevolg van de taakstelling van € 64.000 door de indexeringssystematiek en door het feit dat er sprake is van twee langdurig zieken.
Bij de evaluatie wordt gekeken naar een structurele oplossing voor een gezonde financiële basis met een realistische loon- en prijsindex. Met dit voorstel voor resultaatbestemming willen we eenmalig het probleem in 2021 tackelen en voorkomen dat er een jojo-effect ontstaat met een positief saldo in 2020 en een tekort in 2021.

Controleverklaring

A12 Registeraccountants B.V. heeft voor 2020 een controleverklaring opgesteld ten aanzien van de financiële administratie en het beheer. De controle omvat de cijfers opgenomen in de jaarrekening 2020 en de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen gelet op het controleprotocol 2020.
De controleverklaring voor de jaarrekening 2020 is in het boekwerk opgenomen.

Besluitvormingsproces begroting

31 maart 2021	Behandeling concept jaarstukken door het dagelijks bestuur
	De jaarrekening, het jaarverslag, de pargrafen en bijlagen worden in de vergadering van het dagelijks bestuur behandeld. Na ontvangst van de controleverklaring worden de stukken uiterlijk 15 april aan de deelnemende gemeenten gezonden.
15 april 2021	Verzenden jaarstukken naar gemeenten
tot 21 juni 2021	Mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen
	Tot 21 juni 2021 mogelijkheid voor gemeenten om gemeentelijke standpunten over de jaarstukken schriftelijk kenbaar te maken bij Regio Achterhoek.
7 juli 2021	Vaststelling jaarstukken door het algemeen bestuur

Doetinchem, 13 april 2021
Dagelijks bestuur Regio Achterhoek

Deel I

Programmaverantwoording

Programma 1

Smart Governance

Smart Governance

Sinds 2018 werkt de Achterhoek in een vernieuwde triple helix samenwerking: Achterhoek Ambassadeurs. De samenwerking bestaat uit een Achterhoek Raad, Achterhoek Board en Achterhoek thematafels. Ondernemers, organisaties en overheden (drie O's) geven via de Achterhoek Board en thematafels samen invulling en uitvoering aan de samenwerking. De Achterhoek Raad stelt de inhoudelijke kaders vast. Dit kader is in 2019 vastgelegd in de Achterhoek Visie 2030.

Regio Achterhoek is de juridische entiteit van de samenwerking en heeft een algemeen en dagelijks bestuur. Hierin zitten de burgemeesters van de 7 gemeenten.
In 2020 is gestart met een eerste evaluatie van de samenwerking. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld welke 5 oktober in de Achterhoek Raad is vastgesteld. De resultaten van de evaluatie zullen eind april 2021 worden gepresenteerd aan de Achterhoek Raad.

In onderstaande afbeelding is het organogram van de samenwerking opgenomen.

Regio Achterhoek vormt de juridische entiteit, daarom zijn de taken en de begroting van Regio Achterhoek in dit onderdeel opgenomen. Hieraan is ook de bijdrage in de organisatiekosten van Regio Achterhoek van gemeenten en provincie gekoppeld. Dit programma en programma 4 Bedrijfsvoering en rente liggen dan ook ter besluitvorming voor aan de gemeenten. De programma's 2 en 3 zijn opgenomen om zicht te geven op de inhoud van de Achterhoekse samenwerking, deze programma's zijn informerend.

Wat willen we bereiken?

Te bereiken maatschappelijk effect Regio Achterhoek

De samenwerking in de Achterhoek richt zich op de ruimtelijk-economische agenda. De Visie 2030 is daarvoor het kompas. Kern is een sterke economie, uitgaande van de eigen kracht en inzet op open innovatie, ruimte te geven aan experimenten, een uitstekend werk- en leerklimaat en het verhogen van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.
Belangrijke opgaven daarin zijn: zorgen voor voldoende arbeidskrachten, verhogen van de arbeidsproductiviteit, betaalbaar en betrouwbaar vervoer, een energieneutrale en circulaire Achterhoek, een passende woningvoorraad, een hoge score op leefbaarheid en een gezonde regio.

De opgaven en te bereiken doelen zijn belegd in de zes thematafels:
1. Smart werken en innovatie
2. Onderwijs en arbeidsmarkt
3. Wonen en vastgoed
4. Mobiliteit en bereikbaarheid
5. Circulaire economie en energietransitie
6. Gezondste regio

Subdoelen en activiteiten Regio Achterhoek

Subdoelen	Activiteiten Regio Achterhoek
Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad
Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Board • Regisseren en faciliteren thematafels • Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur • Subsidiewerkzaamheden • Monitoring • Lobbywerkzaamheden • Communicatiewerkzaamheden

Wat hebben we er voor gedaan?

Gerealiseerd

Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad

De vergadering van de Achterhoek Raad van 30 maart was voorbereid, maar kon door Covid-19 niet doorgaan. De leden van de Raad zijn schriftelijk geïnformeerd over het vervolg van de agendapunten en de eerder ingediende moties. Om goed in verbinding te blijven en om ontwikkelingen te kunnen blijven delen, zijn er voor de zomer en in het najaar in totaal 8 digitale informatiesessies aangeboden aan de Achterhoek Raad. In september is er een informatieve bijeenkomst gehouden over de 2de fase N18.
De vergaderingen van de Achterhoek Raad in oktober en december zijn digitaal gehouden. Daarin is mevrouw Wilke benoemd als lid van de Achterhoek Board en heeft de Raad ingestemd met het voorstel 'Onderzoek en doorontwikkeling 2de fase N18', het 'Plan van aanpak evaluatie regionale samenwerking' en met het Uitvoeringsplan 2021.

Na het vaststellen van het plan van aanpak voor de evaluatie is er een startbijeenkomst met de Achterhoek Raad geweest, waarin de onderzoekers hun analysekader hebben toegelicht en vragen gesteld konden worden. De Achterhoek Raad heeft 4 leden afgevaardigd om deel te nemen aan de begeleidingscommissie van de evaluatie.

Er is een digitaal stemsysteem ontwikkeld om het stemmen in de Achterhoek Raad te versnellen. Het stemsysteem blijkt echter niet geschikt voor de digitale vergaderingen, maar kan wel ingezet worden op het moment dat er weer fysiek vergaderd wordt.

Adviseren en faciliteren Achterhoek Board

De Board is in 2020 elf keer (veelal digitaal) bijeen geweest. Helaas kon er alleen begin maart nog een Achterhoek dag met alle thematafels worden gehouden. Belangrijkste activiteiten van de Board waren:

Projecten en Regio Deal

- Integrale beoordeling van projecten. In totaal zijn 35 projecten akkoord bevonden door de Board. Hierbij wordt expliciet gekeken naar de samenhang tussen de projecten en wordt getoetst aan de doelstellingen. Uit de bestuurlijke tussenevaluatie van oktober blijkt dat op alle subdoelen wordt ingezet.
- Overleg met het Rijk over de voortgang van de Regio Deal. Hiervoor is een voortgangsrapport over 2019 opgesteld en in oktober een bestuurlijke tussenevaluatie Regio Deal en Visie 2030.
- Inzet op extra cofinancieringsmiddelen vanuit de provincie. Op 10 juni heeft PS besloten circa 9,5 miljoen extra voor de Achterhoek beschikbaar te stellen.

Lobby en strategie

- Ontwikkelen gezamenlijke lobbystrategie, vormgegeven in een brochure met drie speerpunten.
- Lobby om de Achterhoek opgenomen te krijgen in de omgevingsagenda Oost Nederland. Naar verwachting wordt er in 2021 een addendum opgenomen met daarin de opgaven voor de Achterhoek.
- Vertaling van de Kracht van Oost 2.0 voor de Achterhoek.
- Voorbereiden van een marketingcampagne die in 2021 gaat starten.
- Opzetten en lancering van de eerste Achterhoek Monitor.
- Prioriteiten Achterhoek richting Interreg VI opgesteld.
- Opstellen Uitvoeringsplan 2021.

Acties

- Uitvoeren van twee challenges (100 duurzame voertuigen en woningen voor jongeren).
- Achterhoek Verbindt, 10 puntenplan n.a.v. Covid-19.
- Uitvraag voor derde Achterhoekpanel (duurzame mobiliteit en identiteit).
- Organiseren van meerdere digitale sessies en voorbereiden van de vergaderingen met de Achterhoek Raad.

Overig

- Starten van de evaluatie van de samenwerking.
- Verbinding met het algemeen bestuur (open innovatie, bestuurlijke tussenevaluatie Regio Deal en Visie 2030).
- Uitvoering geven aan de ziekenhuismotie van de Achterhoek Raad. De Board heeft veel gesprekken gevoerd met allerlei betrokkenen en steeds benadrukt dat draagvlak en vertrouwen in de regio belangrijk zijn voor alle stappen die gezet worden door het bestuur van Santiz.
  Inmiddels is helder dat beide ziekenhuizen per 2021 zelfstandig verder gaan. Gedurende het proces m.b.t. de ziekenhuiszorg had de Board behoefte aan een onafhankelijk deskundig klankbord; de heer Ikkersheim van KPMG Health en Life Science is gevraagd mee te denken. Dit heeft geresulteerd in een memo die de Board aangeboden heeft aan de bestuurder van Santiz, mevrouw Schraverus en de verkenner, de heer Daniëls. In deze memo komen vier randvoorwaarden naar voren die de Board als advies meegeeft aan het bestuur van Santiz. Met deze vier randvoorwaarden wil de Board borgen dat kwalitatief goede en toegankelijke zorg voor inwoners van de Achterhoek beschikbaar blijft. Niet alleen over 3 jaar maar ook voor de lange termijn.

Regisseren en faciliteren Thematafels

De thematafels zijn gemiddeld circa 8 keer bijeen geweest. Hierin hebben ze hun lijnen uitgezet, actie ondernomen n.a.v. Covid-19, projecten geïnitieerd en voorbereid voor de Achterhoek Board, het uitvoeringsplan 2021 voorbereid en uitvoering aan de projecten gegeven.
Een verder toelichting op de activiteiten van de zes tafels kunt u vinden in programma 2 (Smart Economy) en programma 3 (Smart Living).

Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur

Het algemeen bestuur is 9 keer bijeen geweest. Belangrijk onderdeel van de agenda zijn de P&C stukken. Daarnaast worden de lobbyactiviteiten en de grensoverschrijdende activiteiten periodiek geagendeerd. Het bestuur heeft –samen met vertegenwoordigers van de Board- de lobbystrategie van de Achterhoek scherper geformuleerd in een drietal speerpunten. Daarnaast is aangesloten bij Nederland Slim Benutten. Ook is gekeken naar een goede invulling van de lobbycapaciteit. Eind 2020 is de organisatie versterkt met een lobbyist.
Ook binnen het algemeen bestuur was er veel aandacht voor de ziekenhuisdiscussie. De burgemeesters trekken hierin samen op, waarbij ook Montferland en Doesburg aansluiten.
Alle projecten die door de Board goedgekeurd zijn, zijn door het algemeen bestuur bekrachtigd. Er wordt steeds een financieel overzicht gegeven van de projecten i.r.t. het beschikbare budget en de bijdrage van de gemeenten aan de projecten.
Het dagelijks bestuur heeft het functieboek op basis van HR21 vastgesteld.
In januari hebben alle colleges deelgenomen aan een tweedaags werkbezoek aan Düsseldorf.

Subsidiewerkzaamheden

In 2020 zijn 35 projecten begeleid en in procedure gebracht bij de thematafels, Board en het algemeen bestuur. Het gaat in totaal om € 26,9 mln. aan kosten. Er is subsidie beschikbaar gesteld vanuit de Regio Deal, de Gebiedsopgave van de provincie Gelderland en het Investeringsfonds. De verantwoording van de middelen vanuit de Regio Deal en de Gebiedsopgave zijn ingediend bij respectievelijk het Rijk en de provincie Gelderland en akkoord bevonden. Voor nadere specificaties wordt verwezen naar de paragraaf subsidies (pagina 66). Voor nadere specificaties van de projecten wordt verwezen naar de programma's Smart Economy en Smart Living. Daar zijn de projecten opgenomen die zijn gestart in 2020 (in plaats van de projecten die in procedure zijn gebracht in 2020).
In nauw overleg met de provincie Gelderland is het subsidieverleningsproces geoptimaliseerd. Hiervoor zijn de samenwerkingsregeling en de algemene subsidieverordening geactualiseerd en zijn nadere regels opgesteld voor projecten die bijdragen aan de Achterhoek Visie 2030. Definitieve besluitvorming vindt plaats in 2021.

Monitoring

In december is de eerste Achterhoek Monitor gelanceerd in een online congres. Een uitgebreide monitor met dashboard en jaarpublicatie (duiding) www.achterhoekmonitor.nl. De monitor geeft een goed beeld van hoe de Achterhoek ervoor staat met kerngegevens en verdiepende thema's. Ook zijn de economische effecten van Covid-19 opgenomen.

Voor het monitoren van onze projecten hebben we het programma AFAS aangeschaft. Hiermee kunnen we onze partners snel overzicht geven van de (financiële) stand van zaken rondom de projecten die lopen of in voorbereiding zijn.

De evaluatie van de samenwerking is gestart.

Lobbywerkzaamheden

Werkbezoeken en Lentediner

Door de coronacrisis zijn veel geplande werkbezoeken niet doorgegaan, zoals de bezoeken van minister (nu staatssecretaris) R. Knops, Gedeputeerde Staten, verschillende gedeputeerden en de Duitse delegatie uit Mecklenburg-Vorpommern. Ook het werkbezoek van Provinciale Staten kon niet doorgaan wegens te weinig aanmeldingen. In juli is het werkbezoek van gedeputeerde C. van der Wal wel doorgegaan. Ze heeft een bezoek gebracht aan Kaak en van Raam. In september is staatsecretaris P. Blokhuis aanwezig geweest bij de aftrap van het preventieakkoord.

Ook het Lentediner kon dit jaar niet doorgaan, ondanks dat de voorbereidingen al in gang waren gezet. Als alternatief hebben we de genodigden voor het Lentediner een kaart met een gedicht van de dichter des Achterhoeks gestuurd.

Lobbystrategie

Afgelopen jaar is er een lobbystrategie ontwikkeld. Hierin staan de belangrijkste lobbyprioriteiten voor de Achterhoek voor de middellange termijn. De focus ligt op het neerzetten van de Achterhoek als

experimenteerregio voor Nederland en een betere bereikbaarheid. Eind oktober hebben O. van Dijk en M. Koster de lobbystrategie toegelicht in een digitale sessie voor leden van de Achterhoek Raad.

Lobby richting Tweede Kamerverkiezingen

Bijdrage aan K6 position paper

Er is vanuit de Achterhoek een bijdrage geleverd aan het position paper 'Helemaal Nederland: te klein voor grote verschillen' van de K6, de zes provincies met regio's die demografische transitie kennen. Hierin wordt een oproep gedaan aan het Rijk om meer te investeren in de transitieregio's en de verschillen tussen regio's in Nederland niet teveel te laten groeien. Op 16 april 2020 is dit position paper naar de programmacommissies van de politieke partijen gezonden.

Input Achterhoek voor de programmacommissies Tweede Kamerverkiezingen

In juni hebben we als Achterhoek onze input voor de verkiezingsprogramma's in briefvorm aangeleverd bij de landelijke politieke partijen. We hebben aandacht gevraagd voor: maakindustrie (Smart Industry), kringlooplandbouw, onderwijs en arbeidsmarkt, preventie en gezondheidszorg, droogte en mobiliteit en bereikbaarheid. De input is gedeeld met programmacommissies van de politieke partijen.

In november hebben we de Achterhoek Raad in een brief opgeroepen om onze lobbyspeerpunten uit de lobbystrategie in te brengen bij de (schriftelijke) amenderingsprocedure van de landelijke politieke partijen. De inhoud van deze brief was ongeveer hetzelfde als de brief die in juni naar de programmacommissies van de landelijke politieke partijen is gestuurd.

Campagne 'Nederland Slim Benutten'

Samen met de provincies Overijssel en Gelderland en andere inliggende regio's is de campagne 'Nederland Slim Benutten' gestart. Doel van de campagne is om Oost-Nederland op een vijftal thema's beter te profileren richting Den Haag. In de eerste fase van de campagne is de site www.nederlandslimbenutten.nl gelanceerd. Ook zijn er e-cards verzonden naar de programmacommissies van de landelijke politieke partijen die schrijven aan het verkiezingsprogramma. In de tweede fase is er een videoreeks opgezet rondom het thema mkb/familiebedrijven waarin elke week één bedrijf uit Oost-Nederland in de 'spotlight' wordt gezet. Tot slot zijn de voorbereidingen voor een vijftal werkbezoeken in januari/februari 2021 in gang gezet. 8RHK Ambassadeurs organiseert één werkbezoek: bij agro-innovatiecentrum De Marke rondom het thema landbouw en natuur.

Kracht van Oost 2.0 en Omgevingsagenda Oost NL

De Achterhoek heeft bij het verschijnen van de Omgevingsagenda Oost NL aangegeven het jammer te vinden dat ze hierin nauwelijks voorkomt. Dit werd erkend door de provincie en het Rijk. In het najaar is gezamenlijk de opgave van de Achterhoek verkend en is in kaart gebracht welke aanvullende afspraken er in het kader van de omgevingsagenda gemaakt kunnen worden. In 2021 zal naar verwachting het 'Addendum Omgevingsagenda-Oost: opgaven Achterhoek' toegevoegd worden aan de omgevingsagenda Oost NL.
We hebben intensief het onderzoek Kracht van Oost 2.0 gevolgd en van reactie voorzien. In het najaar is er een vertaling gemaakt naar de betekenis hiervan voor de Achterhoek. Dit wordt in het voorjaar gedeeld met belangrijke partners.

Communicatiewerkzaamheden

Naast de wekelijkse algemene nieuwsbrief, verscheen in 2020 voor het eerst een eigen digitale nieuwsbrief voor iedere thematafel (circa zes keer per jaar). Vanaf de zomer stonden we maandelijks in de gedrukte en online uitgave van www.mijnmagazine.nl. Een 8RHK magazine, eigen uitgave huis aan huis verspreid in de Achterhoek, verscheen in het najaar. Met daarin informatie over onze samenwerking, (Regio Deal-) projecten en de uitnodiging om projectideeën in te brengen. Onze persberichten met nieuws over projecten

werden goed overgenomen en corporate nieuws ontving ook de nodige aandacht. Bijvoorbeeld na een georganiseerd persgesprek rondom de Achterhoek Raad in december en de kwantitatieve tussenevaluatie van de 'Regiodeal als vliegwiel', waarin we als regio goed scoren.

Corona bracht uitdagingen en nieuwe mogelijkheden. In het begin van de coronacrisis werd met (vice)voorzitters van de Board een videopitch opgenomen waarin zij de Achterhoek toespreken over de coronacrisis. Daarnaast is via achterhoekverbindt.nl, het platform voor kennisuitwisseling onder bedrijven en organisaties, in mei de campagne Groen is Gaon gelanceerd www.groenisgaon.nl. In de zomer organiseerden we meerdere bezoeken en 'momenten', waaronder voor staatssecretaris Paul Blokhuis die uitleg kreeg over ons Preventie Akkoord. In september startte de MKB-deal die mede is voorbereid. In drie zelf georganiseerde 'livestreams' brachten we inhoud verder: Met de WUR een zoektocht naar een klimaat neutrale Achterhoek in 2120, in december de lancering van de Achterhoek Monitor en begin 2021 een jaaroverzicht 2020/digitale nieuwjaarsreceptie van 8RHK. In oktober startte www.krachtvanderegio.nl vanuit het ministerie van LNV, waar wij ook de Achterhoek een mooie plek heeft.

Onze promotiefilm over de Achterhoek werd, na lancering tijdens de nieuwjaarsreceptie 2020 goed gedeeld. Twee challenges startten en werden via vlogs verslagen. De eerste, '100 duurzame deelvoertuigen in de Achterhoek', werd succesvol afgesloten in de zomer. De tweede, waarin twee wethouders jongeren begeleidden in hun zoektocht naar een woning in de Achterhoek, bracht vooral ervaringen en knelpunten in de woningzoektocht naar voren. Leerzame input voor de thematafel Wonen & Vastgoed.

Samen met een extern bureau hebben we een meerjarige marketingcampagne ontwikkeld, deze staat zo goed als klaar om in mei 2021 te starten.

Projecten Smart Governance

Onderstaande projecten zijn in 2020 opgestart onder Smart Governance.

Project	Omschrijving	Looptijd
Achterhoek Monitor	Het ontwikkelen van een adequate Achterhoekmonitor om op systematische wijze te volgen of de inspanningen en acties binnen de Achterhoek tot de gewenste effecten leiden.	t/m 2022
Grensoverschrijdend ondernemen, werken en leren (GROS)	Het wegnemen van belemmeringen bij het grensoverschrijdend zakendoen tussen Nederlandse en Duitse ondernemers/ondernemingen en het bevorderen van de grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling in de Regio Achterhoek en het aangrenzende gebied in Duitsland, door middel van een matchmaking-, adviserings- en ondersteuningstraject en het aanbieden van een (modulair) opleidingsprogramma en netwerkmogelijkheden.	t/m 2023
Onverwachte Hoek	De Achterhoek op de kaart zetten als regio waar je carrière kunt maken (én fijn kunt wonen). Een imago verandering van de Achterhoek in de rest van Nederland, mogelijk ook de Duitse grensstreken.	t/m 2023
De zachte Landing	Geïnteresseerden in de Achterhoek aan de hand meenemen en ze van de juiste informatie voorzien over wonen en werken.	t/m 2023

Wat heeft het gekost?

Programma 1: Smart Governance	R 2019	B 2020 primair	B 2020 gewijzigd	R 2020
Lasten (A)	3.661.000	2.556.000	4.352.000	3.999.000
Baten derden (B)	2.044.000	1.312.000	2.756.000	2.536.000
Sub-totaal (B-A)	-1.617.000	-1.244.000	-1.596.000	-1.463.000
Bijdragen gemeenten en Provincie (C)	2.055.000	2.173.000	2.173.000	2.018.000
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	438.000	929.000	577.000	555.000
Onttrekking reserves	806.000	350.000	794.000	674.000
Storting reserves	-1.244.000	-1.279.000	-1.371.000	-1.229.000
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

De volgende producten vallen onder dit programma:

- Achterhoek Visie 2030 en monitoring
- Lobby en communicatie
- Coördineren van subsidies en projecten
- Advisering algemeen en dagelijks bestuur, Achterhoek Board, Achterhoek Raad en thematafels
- Uitgaven en inkomsten Investeringsfonds
- Onvoorzien

Een nadere verdeling van baten en lasten naar kosten- en opbrengstensoorten is opgenomen op de volgende pagina.

Programma 1: Inwonerbijdrage	R 2019	B 2020 primair	B 2020 gewijzigd	R 2020
Bijdrage gemeenten in programma 1	6,29	6,71	6,71	6,12
Bijdrage provincie in organisatiekosten	1,52	1,55	1,55	1,55
Bijdrage provincie in investeringsfonds	0,51	0,52	0,52	0,52
Totaal inwonerbijdrage	8,32	8,78	8,78	8,19

Toelichting

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 555.000 toevoeging) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten)	-350.000	-239.000
onttrekking investeringsfonds (projecten)	-403.000	-393.000
onttrekking BWS reserve (vrijval)	-41.000	-42.000
toevoeging investeringsfonds	1.371.000	1.229.000
Per saldo toevoeging reserves programma 1	577.000	555.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten is € 155.000. Het voordeel is met name veroorzaakt door overschotten op loonkosten, overige personeelskosten en lobby- en communicatiekosten

(inclusief werkbudget grensoverschrijdende activiteiten). Bij onvoorzien is er sprake van een voordeel van € 33.000 door vrijval van de BWS reserve verminderd met extra kosten voor ICT faciliteiten in verband met corona. Ook is er sprake van een incidenteel voordeel van €39.000 als gevolg van het vrijvallen van de wachtgeldvoorziening. Het overschot op de loonkosten wordt voornamelijk veroorzaakt door vacatureruimte lobbyist. Deze is in december 2020 ingevuld. Het overschot op overige personeelskosten wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor opleidingen en reiskosten door corona.

Specificatie van baten en lasten

De baten en de lasten uit de begroting van Regio Achterhoek zijn als volgt nader te specificeren:

Specificatie baten derden	R2019	B 2020 primair	B 2020 gewijzigd	R 2020
Bijdrage gemeente en provincie investeringsfonds	148.000	267.000	359.000	217.000
Bijdrage decentralisatie uitkering bevolkingsdaling	1.012.000	1.012.000	1.012.000	1.012.000
Diverse opbrengsten (inclusief projecten)	828.000	33.000	1.385.000	1.307.000
Bijdrage uit voorziening wachtgelden	39.000	48.000	48.000	41.000
Ontvangen rente en doorbelaste kapitaallasten	38.000	36.000	36.000	31.000
Interne doorbelasting	501.000	322.000	347.000	347.000
Sub-totaal baten begroting	2.566.000	1.718.000	3.187.000	2.955.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	522.000	406.000	431.000	419.000
Totaal baten programma 1	2.044.000	1.312.000	2.756.000	2.536.000

Specificatie Lasten	R2019	B 2020 primair	B 2020 gewijzigd	R 2020
Personeel loonsom	1.404.000	1.771.000	1.535.000	1.513.000
Wachtgelden	39.000	48.000	48.000	41.000
Kosten Maatwerk	-	-	175.000	176.000
Overige personele kosten	50.000	67.000	67.000	34.000
Inhuur derden	309.000	25.000	194.000	207.000
Kantoorkosten (huur, ICT, telefonie, etc.)	167.000	179.000	178.000	174.000
Eenmalige kosten huisvesting	106.000	-	-	-
Bestuur	17.000	15.000	17.000	4.000
Lobby en communicatie (werkbudget)	110.000	123.000	124.000	117.000
Werkbudget grensoverschrijdende activiteiten	28.000	-	46.000	20.000
Uitgaven investeringsfonds (excl. eigen projecten)	714.000	350.000	666.000	556.000
Projectkosten eigen projecten	736.000	-	1.455.000	1.330.000
Kapitaallasten	2.000	2.000	2.000	2.000
Onvoorzien	8.000	8.000	49.000	16.000
Transparante btw voorheffing	58.000	62.000	46.000	47.000
Rente en afschrijving	37.000	36.000	36.000	3.000
Sub-totaal exploitatie	3.785.000	2.686.000	4.638.000	4.240.000
Bij: Interne doorbelasting	501.000	322.000	347.000	347.000
Sub-totaal lasten begroting	4.286.000	3.008.000	4.985.000	4.587.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	619.000	452.000	633.000	588.000
Af: doorbelasting stortplaatsen (vervallen in 2020)	6.000			-
Totaal lasten programma 1 Smart Governance	3.661.000	2.556.000	4.352.000	3.999.000

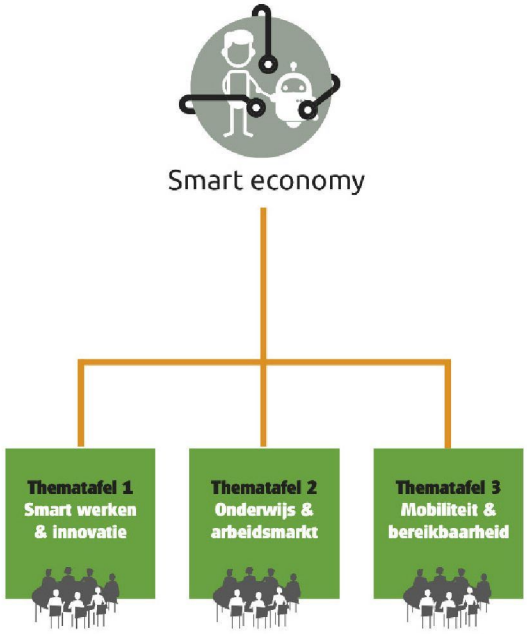
Bestuurlijke ontwikkelingen

COVID 19 (Corona) virus

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de gevolgen van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We voeren de landelijke en lokale maatregelen zo adequaat mogelijk uit waarbij we zorgen voor zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen. In het verslagjaar zijn extra kosten gemaakt om digitaal (thuis) werken voor het personeel mogelijk te maken.

Smart Economy

In deze paragraaf worden de doelen en projecten van de thematafels weergegeven die vallen onder Smart Economy. Dit zijn Smart werken en innovatie, Onderwijs en arbeidsmarkt en Mobiliteit en bereikbaarheid. Per thematafel wordt weergegeven wat men wil bereiken en wat men heeft bereikt. Hierbij zijn ook projectenoverzichten opgenomen. De projecten zijn breder dan hetgeen Regio Achterhoek zelf uitvoert. Dit programma is informerend en niet ter vaststelling.

2.1 Smart werken en innovatie

Wat willen we bereiken?

Technologische ontwikkelingen vragen om nieuwe organisatie- en verdienmodellen. Digitalisering en robotisering veranderen onze leef-, leer- en werkomgeving. Om de vergrijzende en ontgroenende Achterhoek verder tot bloei te brengen, zijn innovatieve oplossingen en smart toepassingen nodig die in economisch, sociaal en ecologisch opzicht waarde realiseren. Die oplossingen komen sneller tot stand in een open innovatiesysteem waarin overheden, ondernemers en onderzoeks- en onderwijsinstellingen samenwerken en de Achterhoekse bedrijvigheid, naoberschap en vakmanschap maximaal tot uiting komen.

Te bereiken maatschappelijk effect

3 % groei van de arbeidsproductiviteit en de agrosector.

Sub-doelen Smart werken en innovatie

Sub-doelen 2030	Meetbare parameters
Op het gebied van de maakindustrie en de agrosector is de Achterhoek hét open innovatiesysteem van Nederland.	3% groei van arbeidsproductiviteit in maak-industrie en agro-sector, gemeten als toegevoegde waarde per medewerker per tijd (en 2% voor alle andere sectoren).
De Achterhoek beschikt over de inventieve vakman/ vakvrouw van de toekomst (slim werken/sociale innovatie).	35 kennisdeel- en businessclusters in 2025. 40 start-ups en 20 scale-ups in 2025.

De Achterhoek ontwikkelt en implementeert de pro- ductie van de toekomst (slim innoveren/economische innovatie).	250 bedrijven hebben slim werken en innovatie doorgevoerd.
De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio van Nederland.	40% van de deelnemende studenten aan Smart-Hub/Innovatiehubs komt van buiten de Achterhoek met 10% internationale achtergrond.

Wat hebben we bereikt in 2020?

In 2020 vroeg de coronacrisis om snelle acties en oplossingen voor bedrijven. In korte tijd ontstond het online platform Achterhoek Verbindt dat zich in 2020 heeft bewezen als een uitstekend middel om vragen van Achterhoekse ondernemers op te halen, samen te brengen en opgedane kennis te delen. Vanuit Achterhoek Verbindt zijn een groot aantal kennis- en businessclusters ontstaan; kennisdeling rond verschillende thema's kregen een vast karakter nadat deze werden gevormd via Achterhoek Verbindt. Hieruit ontstonden mooie projecten, zoals Het Naoberkrediet 2.0 en de campagne Groen is Gaon.

De MKB-deal werd tevens opgestart, waarin ondernemers met elkaar op zoek gaan naar mogelijkheden om hun arbeidsproductiviteit te verhogen. De groepen spreken over hun productie, de inrichting van hun organisatie, de wijze van financiering en nog veel meer. Door op een andere manier hun onderneming te bekijken krijgen zij nieuwe inzichten en weten ze met hun bedrijf groei te starten.

Om het startersklimaat te stimuleren is in 2020 het project SmartHub Incubator Industry gestart. Hier kunnen (onder andere) starters in de industrie terecht. Ze worden verder geholpen doordat een groot netwerk van bedrijven netwerk, kennis en productiemiddelen. Doordat SmartHub Incubator Industry aansluit op en samenwerkt met de Steck en de Marke, kunnen starters in de regio in verschillende branches hun hulpvraag kwijt.

Vanuit studenten kwam het signaal naar de thematafel dat er in onze regio weinig traineeships zijn. Naast het feit dat traineeships populair zijn onder jongeren, maakt het gebrek aan traineeships het voor starters lastig om in te stromen op de arbeidsmarkt. Hierop is vanuit de thematafel opdracht gegeven voor een onderzoek naar initiatieven, behoeftes en mogelijkheden in de regio.

Projecten Smart werken en innovatie

In 2020 zijn 7 nieuwe projecten opgestart:

Projecten	Korte omschrijving	Looptijd
Incubator De Steck	De Steck is hét open innovatiecentrum voor de Achterhoek waar ondernemers en studenten elkaar ontmoeten met de focus op circulaire technologie.	t/m 2022
Smart Business Center +	SBC + is dé open innovatieplek voor smart werken. Smart werken wordt in alle stuwende sectoren versterkt door laagdrempelige samenwerking tussen onderwijs en ondernemers.	t/m 2022
MKB-deal	Met de MKB-deal willen we 100 MKB bedrijven in de Achterhoek ondersteunen bij het verhogen van hun arbeidsproductiviteit.	t/m 2022
Achterhoek Verbindt	Achterhoek verbindt is een portal waar Achterhoekse ondernemers elkaar tijdens de coronacrisis alsnog kunnen ontmoeten.	t/m 2021

SmartHub Industry Incubator (SHI)	Met de komst van de SmartHub Industry Incubator worden startups gefaciliteerd en daarmee het aanjagen van innovatie en het binden van talent.	t/m 2023
Naoberkrediet 2.0	Om de Achterhoekse ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen in crisistijd wordt hulp aangeboden. Deze hulp bestaat grofweg uit drie hoofdtaken: een loket met kennis van financieringen en hulpmaatregelen, advisering en ondersteuning aanpassing business(plan) Achterhoekse ondernemer en een Achterhoek Fonds.	t/m 2022
Onderzoek Traineeships Achterhoek	Een onderzoek om de behoefte te peilen van jongeren en werkgevers inzake een gezamenlijk traineeship in de Achterhoek.	t/m 2021

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten die al eerder opgestart zijn of in ontwikkeling zijn is te vinden via www.8rhk.nl. Hieronder wordt de financiering van de projecten die in 2020 zijn opgestart weergegeven.

Financiering projecten

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaalfinanciering	2.126.648	533.068	1.064.720	3.724.436

2.2 Onderwijs en arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

De arbeidsmarkt is voortdurend in beweging. Er ontstaan nieuwe beroepen, terwijl andere typen werk verdwijnen. De banen van de toekomst brengen andere, vaak hogere eisen met zich mee. Daarbij zien we vooral een verschuiving richting het hogere mbo-niveau en het hbo. De arbeidsmarkt is in veel gevallen zelfredzaam en reguleert zich deels zelf. Soms is er echter een vraagstuk waar de arbeidsmarkt niet zelf met een oplossing kan komen. De banengroei is omvangrijk genoeg om de werkloosheid te laten dalen. Tegelijkertijd is de groei niet sterk genoeg om kansen aan iedereen te kunnen bieden. Zo vormen mensen met een vmbo-opleiding, 55-plussers, arbeidsbeperkten en degenen met een minder courant beroep kwetsbare groepen.

In 2030 zijn vraag en aanbod op de arbeidsmarkt meer in evenwicht. Om deze ambitie te bereiken zullen we de kwantitatieve opgave binnen het scenario 'talent benutten' uit de Transitieatlas Beroepsonderwijs (2017) moeten realiseren. In totaal gaat het om het aantrekken van ruim 27.000 arbeidskrachten in de periode 2018-2025. Van deze groep moet ongeveer 7.000 universitair of hbo geschoold zijn, 14.000 mbo geschoold en 6.000 vmbo geschoold. Hierbij kiezen we de komende jaren expliciet voor de sectoren Techniek (waaronder naast de maakindustrie ook de bouw en logistiek vallen) en Zorg. Voor de overige sectoren worden de ontwikkelingen goed in de gaten gehouden en wordt zo nodig actie ondernomen.

Te bereiken maatschappelijk effect

In 2030 zijn vraag en aanbod op de arbeidsmarkt meer in evenwicht.

Sub-doelen Onderwijs en arbeidsmarkt

Sub-doelen 2030	Meetbare parameters
Talenten op de arbeidsmarkt zijn benut v.w.b. vervangings- en uitbreidingsvraag (aantrekken van ruim 27.000 mensen) met de focus op de sectoren techniek en zorg.	Arbeidsparticipatie naar 73% (nu 66%).
Er functioneert een inclusieve arbeidsmarkt, waarbij er oog is voor de gehele beroepsbevolking.	Meten instroom uit het onderwijs (MBO+) en uit de pendel.
De grensoverschrijdende samenwerking is toegenomen en belemmeringen van de grens rondom deze samenwerking zijn weggenomen.	Monitoring banenafspraak v.w.b. inclusieve arbeidsmarkt.

Wat hebben we bereikt in 2020?

We kijken terug op een bewogen jaar, dat ondanks de coronacrisis ook een paar mooie mijlpalen kende. Er zijn diverse projecten uitgewerkt en beschikt onder de gelden van de Regio Deal. Een aantal hiervan is zelfs al van start. Sommige van deze projecten dragen direct bij aan het slechten van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt die door corona veroorzaakt worden. Samen met de zes Gelderse Arbeidsmarktregio's is gewerkt aan een voorstel voor overbruggingsgelden om de problemen rondom corona het hoofd te bieden. De Achterhoek kiest voor de zogenaamde Rode Loper Aanpak voor jongeren die geraakt worden door deze crisis.

Leven Lang Ontwikkelen

Hierbij zetten we in op het aanbieden van Associate Degree (AD) opleidingen, hybride onderwijs- (praktijkleren) en investeren we in bij-, om- en herscholing. Vanuit de projecten die reeds van start zijn biedt het Achterhoeks Fonds voor Talentontwikkeling de mogelijkheid om snel te kunnen schakelen bij het opleiden van werk naar werk. Een onderwerp wat door de Corona-crisis in een versnelling gekomen is en waar de aansluiting op de Visie 2030 goed zichtbaar wordt. De eerste vouchers zijn inmiddels uitgegeven. Begin 2021 vindt de officiële kick-off van het project plaats.

Tevens zien we dat projecten LLO van AT Techniekopleidingen en het Grensland College die in 2019 akkoord bevonden zijn mooie slagen gemaakt hebben afgelopen jaar. Hybride leren krijgt in de regio steeds meer vorm.

Naast bovenstaande ontwikkelingen is eind 2020 de eerste aanzet gegeven voor het inrichten van een regionaal mobiliteitsteam om de gevolgen van de coronacrisis voor de regionale Arbeidsmarkt het hoofd te bieden. Hierbij is praktijkleren als mogelijkheid om van werk naar werk te faciliteren een van de onderwerpen waar aandacht voor gevraagd wordt.

Inclusieve arbeidsmarkt
Iedereen doet mee in de Achterhoek, want we hebben iedereen nodig op de arbeidsmarkt. Waar het de Inclusieve arbeidsmarkt betreft hebben we rondom de beschikte projecten een uitdaging zien ontstaan op het gebied van het online bereiken van de doelgroep. Dit is bijzonder lastig gebleken. Daarnaast zien we met de huidige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt dat de doelgroep die binnen dit domein valt expliciet de aandacht verdient om met de toestroom van nieuwe kandidaten niet (weer) op achterstand te komen. Om dit te voorkomen is besloten tot een herijking van de Doe Agenda onder het plan Perspectief op Werk te komen voor 2021.

Projecten Onderwijs en arbeidsmarkt

In 2020 zijn 5 nieuwe projecten opgestart:

Projectnaam	Korte omschrijving	Looptijd
KLasse! in de Achterhoek	Richt zich op mismatch op de arbeidsmarkt door taalarmheid. Klasse! is een programma om laaggeletterde NT1ers te vinden, benaderen en werven.	t/m 2021
Pilot zelfredzaamheidsroute (Z-route)	Voor 30-40 statushouders een intensief traject opzetten van 1 jaar waarin taal en praktijk gecombineerd worden. De beoogde doelgroep is voor het merendeel ontheven van inburgering omdat ze moeite hadden met het taalniveau.	t/m 2021
Toolbox Statushouders	Richt zich met name op statushouders. Het doel is om ervoor te zorgen dat deze groep de Nederlandse taal beroepsmatig beter beheerst. Koppeling met project Perspectief op werk.	t/m 2021
Leven Lang Ontwikkelen	Het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn binnen het MBO van niveau 1 t/m 4 en aansluiting op Assiociate Degree (AD) voor zowel het dagonderwijs als ook voor volwassenenonderwijs (om-, her-, bijscholing en zij-instroom).	t/m 2021
Achterhoek Fonds voor Talentontwikkeling	Dit project valt onder het speerpunt een leven lang ontwikkelen. In het fonds worden vouchers beschikbaar gesteld tot MBO niveau 1 t/m 4 en aansluiting op Associate Degree (AD) om mensen te laten scholen ten behoeve van het behoud van de arbeidsmarkt.	t/m 2024

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten die al eerder opgestart zijn of in ontwikkeling zijn is te vinden via www.8rhk.nl. Hieronder wordt de financiering van de projecten die in 2020 zijn opgestart weergegeven.

Financiering projecten

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaalfinanciering	3.897.854	805.500	759.500	5.462.854

2.3 Mobiliteit en bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Een goede bereikbaarheid is voor de Achterhoek een essentiële voorwaarde om economisch te kunnen groeien en de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van de regio op peil te houden. Dat geldt zeker in de huidige tijd waarin de afstand tot voorzieningen op het platteland groeit. Ook goede (OV) verbindingen met Duitsland zijn voor ons als grensregio van groot belang. Zonder vervoer staat de regio letterlijk en figuurlijk stil.

In 2030 is er energieneutraal, betaalbaar en betrouwbaar vervoer voor iedereen die zich vanuit, naar en door de Achterhoek wil verplaatsen. Hiervoor moeten zowel de hoofdinfrastructuur als de regionale en lokale infrastructuur kwalitatief en kwantitatief op orde zijn. Het is de bedoeling dat reizigers hun reis straks eenvoudig kunnen plannen via telefoon en internet. En idealiter zijn er in de Achterhoek geen belemmeringen meer voor reizigers en vervoerders tussen Nederland en Duitsland.

Te bereiken maatschappelijk effect

In 2030 is er energieneutraal, betaalbaar en betrouwbaar vervoer voor iedereen die zich vanuit, naar en door de Achterhoek wil verplaatsen.

Sub-doelen Mobiliteit en bereikbaarheid

Sub-doelen 2030	Meetbare parameters
Duurzaam: in de Achterhoek is het vervoer in 2030 energieneutraal en energieneutraal reizen wordt gefaciliteerd.	Mate waarin het vervoer in de Achterhoek energieneutraal is. Aantal laadpalen en groei naar een dekkend net.
Betrouwbaar en Robuust: de hoofd-, regionale en lokale infrastructuur is kwantitatief en kwalitatief op orde en zonder belemmeringen voor reizigers en vervoerders tussen Duitsland en Nederland.	Afname van het aantal voertuigverliesuren. Reistijd op de ruggengraat van het OV in de Achterhoek.
Slim: er zijn slimme vervoersvoorzieningen die gebruik maken van telefoon en internet.	Tijd waarin Regionaal verzorgende voorzieningen met de beschikbare OV-modaliteiten bereikbaar zijn (doel: binnen 20 minuten).

Wat hebben we bereikt in 2020?

In 2019 nam de Achterhoek Raad een amendement aan om de N18 door te ontwikkelen tot een volwaardige twee keer tweebaans 100 km weg met ongelijkvloerse kruisingen. De beste oplossing is het opknippen van de N18 in deeltracés waarvan de meest knellende als eerste worden aangepakt. Dankzij een succesvolle Achterhoekse lobby eind 2019 wordt een verbrede A12 al in 2023 opengesteld. De hele A12-problematiek wordt nu in de integrale gebiedsaanpak meegenomen. De dit jaar aangestelde mobiliteitsmakelaar krijgt hierbij een belangrijke rol. We gaan dan ook gezamenlijk met regio Arnhem-Nijmegen, Rijkswaterstaat en de provincie Gelderland onderzoeken hoe we de opgaven rondom de A12 kunnen oppakken en op elkaar kunnen laten aansluiten. Dit niet enkel op het gebied van mobiliteit, maar ook op andere thema's.

We hebben dit jaar actief bij de provincie gepleit voor de RegioExpres, en deze is inmiddels opgenomen in de provinciale Visie voor een Bereikbaar Gelderland. De derde fase van de verkenning naar de haalbaarheid van de spoorverdubbeling tussen de stations Didam en Doetinchem De Huet is gestart. Met als doel de komst van de RegioExpres mogelijk te maken. Dit is een trein die tussen Winterswijk en Doetinchem op alle stations stopt, om vervolgens als sneltrein zonder tussenstops door te rijden naar station Arnhem Centraal. Voor inwoners van de Achterhoek leidt de RegioExpres tot kortere reistijden. Ook zorgt de trein op Arnhem Centraal voor een goede aansluiting op intercity's

richting Nijmegen en de Randstad. De RegioExpres is een bouwsteen in de landelijke netwerkuitwerking TBOV 2040 en maakt deel uit van de ontwikkelagenda.
Grensoverschrijdend hebben we de laatste problemen voor de buslijn Aalten–Bocholt opgelost, waardoor de bussen voorjaar 2021 moeten gaan rijden, indien de corona-omstandigheden dat toelaten.

Op het gebied van fijnmazige bereikbaarheid en Mobility as a Service (MaaS) worden flinke stappen gezet. Er staan inmiddels een kleine honderd elektrische deelfietsen bij acht treinstations en bij twee toeristische locaties. Eind 2020 staan bij twee dorpskernen vier elektrische deelauto's. Daarnaast zijn we in 2020 begonnen om nieuwe partners te zoeken die samen met ons de fijnmazige bereikbaarheid in de Achterhoek willen verbeteren. Dit kunnen wederom energie coöperaties zijn, maar ook wijkverenigingen, dorpsverenigingen, ondernemingen etc.
Ook zijn we druk bezig geweest met het inventariseren van locaties voor potentiële mobiliteitshubs. Deze mobiliteitshubs moeten de verbindingen op de OV-trajecten verbeteren en meerdere modaliteiten en faciliteiten bijeen brengen. In 2020 hebben we een start gemaakt om een eerste hub in Lichtenvoorde te realiseren. In 2021 moet hier mee worden gestart.

In 2020 is ook gestart met het opstellen van een businesscase voor de Achterhoek Deelvervoer Coöperatie. We wilden uitzoeken welke vorm een dergelijke coöperatie moest krijgen, hoe haalbaar een dergelijke coöperatie in de Achterhoek zou zijn, welke taken en functies de coöperatie zou kunnen krijgen en wie er in zouden kunnen participeren. Zoals we het nu voor ogen hebben is dat de coöperatie een nieuwe entiteit moet worden, die wordt opgezet om deelvervoer in de Achterhoek te faciliteren. In 2021 zal er stapsgewijs gekeken moeten worden in welke mate en in welke grootte we de coöperatie willen, maar ook kunnen opzetten. In verband met corona en de bijbehorende maatregelen omtrent deelvervoer, willen we hier goed op anticiperen.

Projecten Mobiliteit en bereikbaarheid

In 2020 zijn 8 nieuwe projecten opgestart:

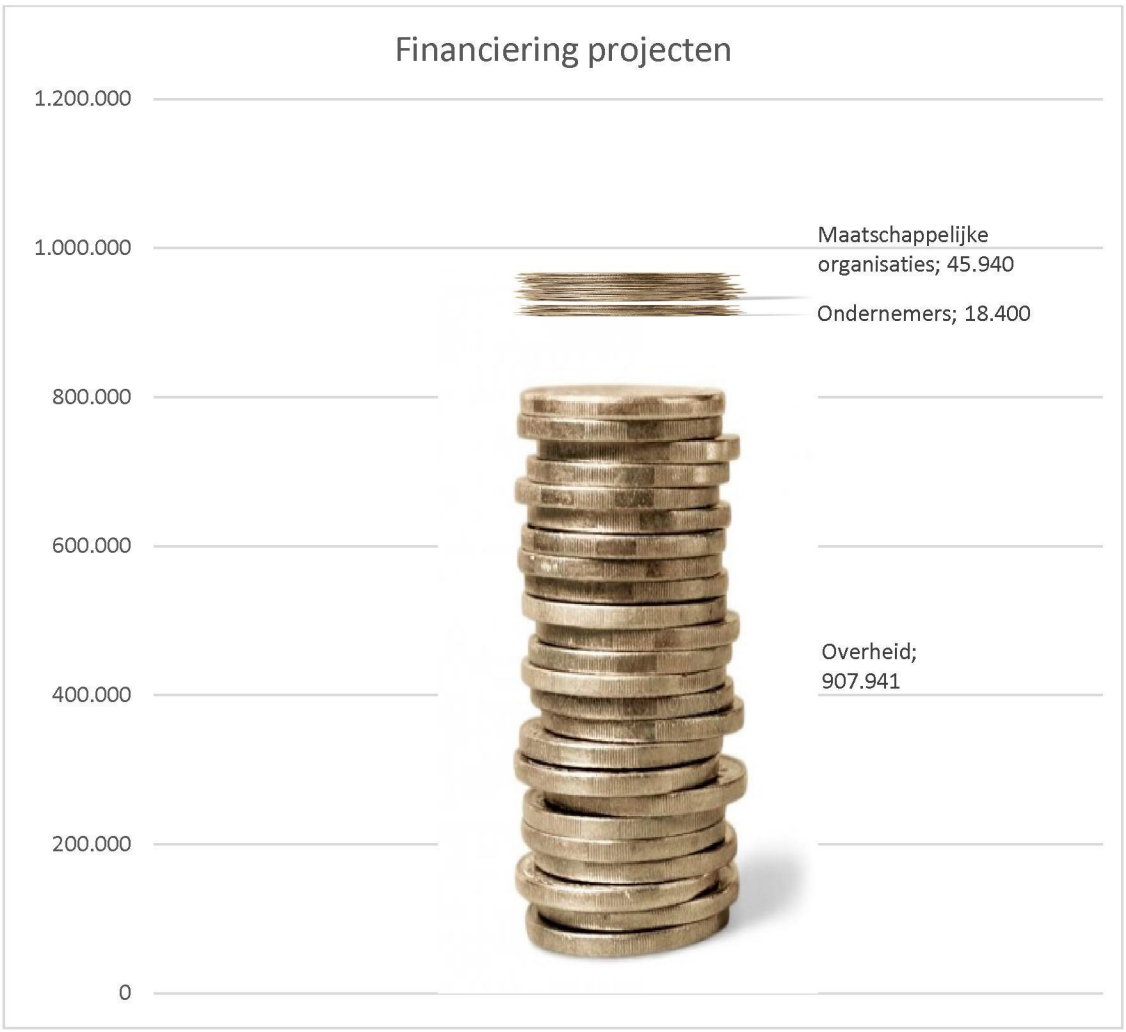
Projecten	Korte omschrijving	Looptijd
Doorontwikkeling ZOOV op maat	ZOOV Op Maat doorontwikkelen tot één integraal systeem, voor alle vormen van vraagafhankelijk (openbaar) vervoer. Dit systeem kan ook een oplossing bieden voor de first & last mile naar het openbaar vervoer.	t/m 2020
Opschaling Netmobiel 2020	Netmobiel breidt zich in 2021 uit naar twee nieuwe gemeenten en richt zich op het stimuleren van duurzaam en gezond gedrag via werkgevers voor woon-werkverkeer en ook rechtstreeks op inwoners.	t/m 2021
Buslijn Aalten-Bocholt	Blijvende buslijn creëren tussen Aalten en Bocholt na een succesvolle pilot uit 2018.	t/m 2021
Businessplan Achterhoek Deelvervoer Coöperatie	Het schrijven van een businessplan, waaruit de stappen om te komen tot realisatie van een businessunit onder de Agem blijkt. De businessunit moet de coöperatie worden voor MaaS in de Achterhoek.	t/m 2020
Digitaliseringsopgave mobiliteitsdata Achterhoek 2020-2021	Het bepalen van een aanpak om als Achterhoek mobilititeitsdata op te leveren conform de opgave die de Provincie Gelderland hiervoor van het Ministerie I&W heeft ontvangen.	t/m 2021
Werkgeversaanpak Achterhoek mobiliteitsmakelaar 2020-2021	Met behulp van een mobiliteitsmakelaar wil de regio werkgevers en werknemers gericht informeren en actief stimuleren om duurzame mobiliteitskeuzes te maken.	t/m 2021
Elektrische Deelvoertuigen Coöperatie Groenkracht Groenlo	Het gebruik van een elektrische deelvoertuig kan zorgen voor een afname van het aantal niet-duurzame (tweede) auto's. Dit zorgt voor een schonere wijze van vervoer. Er wordt ingezet op 3 actieve duurzame deelauto's in de kern van Groenlo.	t/m 2024

Elektrische Deelvoertuigen Cöoperatie Zonnig Zieuwent	Het gebruik van een elektrische deelvoertuig kan zorgen voor een afname van het aantal niet-duurzame (tweede) auto's. Dit zorgt voor een schonere wijze van vervoer. Er wordt ingezet op 1 actieve duurzame deelauto in de kern van Zieuwent.	t/m 2024

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten die al eerder opgestart zijn of in ontwikkeling zijn is te vinden via www.8rhk.nl. Hieronder wordt de financiering van de projecten die in 2020 zijn opgestart weergegeven.

Financiering projecten

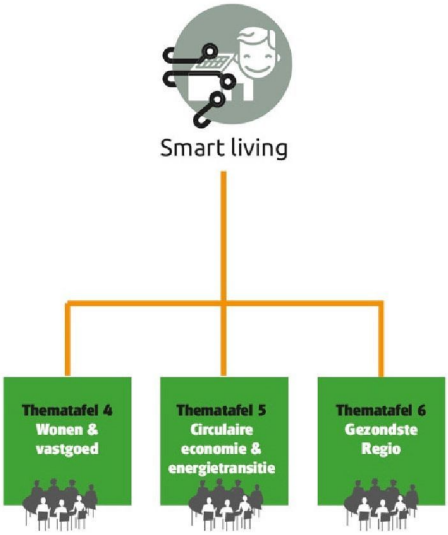
	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaalfinanciering	907.941	45.940	18.400	972.281

Programma 3

Smart Living

In deze paragraaf worden de doelen en projecten van de thematafels weergegeven die vallen onder Smart Living. Dit zijn Wonen en vastgoed, Circulaire economie en energietransitie en de Gezondste Regio. Per thematafel wordt weergegeven wat men wil bereiken (conform de begroting 2020) en wat men heeft bereikt. Hierbij zijn ook projectenoverzichten opgenomen. De projecten zijn breder dan hetgeen Regio Achterhoek zelf uitvoert. Dit programma is informerend en niet ter vaststelling.

3.1 Wonen en vastgoed

Wat willen we bereiken?

De woningmarkt anno 2019 is dynamisch en niet alle veranderingen zijn beïnvloedbaar. Voorop staat dat we willen dat de Achterhoek een aantrekkelijk woongebied blijft. In het Achterhoeks Woonwensen- en Leefbaarheids-onderzoek (2018) geven inwoners hun woonomgeving een 7,8. Het kleinschalige, groene landschap en de karakteristieke dorpen en steden leveren een grote bijdrage aan het woongenot. Dat is iets om te koesteren, zeker nu bij steeds meer mensen de kwaliteit van hun leefomgeving hoog op het prioriteitenlijstje staat. Om de aantrekkelijkheid van de Achterhoek te waarborgen, liggen er uitdagingen in de centra van steden en dorpen en het buitengebied. Denk aan het verkleinen van kernwinkelgebieden om leegstand te voorkomen, nieuwe bestemmingen voor of sloop van vrijkomende agrarische bebouwing en de noodzaak van grootschalige asbestsanering. Juist in een regio waar het accent ligt op de bestaande woningen, zijn er volop kansen voor creativiteit en innovatie. Hoe kunnen we een leegstaand gebouw omvormen tot bijvoorbeeld (starters)woningen? Welke mogelijkheden zijn er voor 'erfdelen' in het landelijk gebied? De Achterhoek is een proeftuin voor nieuwe woonconcepten. De energietransitie en vergrijzing zijn van blijvende invloed op de woningmarkt. Met het oog op de toekomst moeten woningen energieneutraal en levensloopbestendig worden. Omdat veel bewoners geen urgentie voelen om hun huis aan te passen, willen we investeren in financiële of praktische ondersteuning daarbij.

De score voor leefbaarheid in de Achterhoek blijft minimaal op het gemiddelde van een 7,8.
We willen een woningvoorraad die meebeweegt met de demografische ontwikkelingen en die kwalitatief en kwantitatief voldoet. Een aantrekkelijke en passende woningvoorraad is ook belangrijk

voor het behouden en aantrekken van arbeidskrachten. We willen leegstand voorkomen en ruimte bieden aan nieuwe en bijzondere manieren van wonen. De verbinding tussen wonen, werken en aspecten als cultuur, recreatie, voorzieningen en sociale cohesie willen we versterken.

Te bereiken maatschappelijk effect

De score voor leefbaarheid in de Achterhoek blijft minimaal op het gemiddelde van een 7,8.

Sub-doelen Wonen en vastgoed

Sub-doelen 2030	Meetbare parameters
De woningvoorraad beweegt mee met de demografische ontwikkelingen en draagt tegelijkertijd bij aan het behouden en aantrekken van arbeidskrachten.	Passende woningvoorraad.
De bestaande woningvoorraad is in 2030 duurzamer en meer levensloopbestendig.	Kwaliteit van de woningvoorraad en duurzaamheid.
Leegstaand vastgoed is getransformeerd naar een andere functie (indien passend woningen) of gesloopt.	Omvang van de leegstand.
Er zijn nieuwe en bijzondere manieren van wonen die aansluiten bij de vraag en het bestaande aanbod.	Samenstelling van de woningvoorraad.
De leefbaarheid blijft op peil door een integrale aanpak met aspecten als cultuur, voorzieningen en sociale cohesie.	Score leefbaarheid gemiddeld minimaal een 7,8.

Aan de hand van de gegevens uit de Woonmonitor en Achterhoeks Woonwensen en Leefbaarheidsonderzoek (AWLO) worden de subdoelen gemeten.

Wat hebben we bereikt in 2020?

Om de uitvoering van het Wonen- en vastgoedprogramma te stimuleren zijn er voor de drie programmalijnen (Kwaliteitsverbetering bestaande woningvoorraad, Passende nieuwe woningen en Transformatie en slopen leegstaand vastgoed) bestuurlijke trekkers aangewezen.

In het kader van de eerstgenoemde programmalijn zijn we middels een pilot onder de naam "Sleutel tot een energieneutrale woning" aan de slag met het opzetten van een samenwerking van Achterhoekse bedrijven om particulieren een goed aanbod te kunnen doen om hun woning te verduurzamen. Daarnaast zijn we middels verschillende sessies en inzet van experts gekomen tot een baanbrekende strategie voor verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Verder is er met het project Leefsamen ondanks corona voortgang geboekt in het doen van woonscans en het aansluiten van ouderen (zowel kopers als huuders) op een systeem van slimme melders die de naasten alarmeren bij onder meer brand, inbraak of indien er langere tijd geen beweging wordt gedetecteerd.

Vanuit de programmalijn Passende woningen beoordelen we nu nieuwbouwplannen volgens een nieuwe werkwijze met kwalitatieve criteria waarbij bouwen naar behoefte centraal staat. We meten deze behoefte en de resultaten van deze werkwijze met een fors vernieuwde Woon- en Vastgoedmonitor. Voorts is er binnen deze lijn op Achterhoeks niveau een wooncoöperatie opgericht o.a. voor jongeren die in hun eigen kern op een betaalbare wijze willen blijven wonen. Met de inzet van deze coöperatie worden in Aalten voor jongeren zogenaamde Uuthuuskes gerealiseerd, een op flexwonen gebaseerd project dat in 2020 is goedgekeurd. In 2020 gingen wethouders Ted Kok en Inge klein Gunnewiek voorts de uitdaging aan om vier jongeren te helpen aan een woning. Door de zoektocht met hen aan te gaan, ontdekten zij zelf ook heel concreet waar de knelpunten zitten. Bijvoorbeeld naast woning schaarste ontbreekt het bij jongeren ook aan kennis over de mogelijkheden bij de woningcorporaties.

In de programmalijn Transformatie tenslotte is gewerkt aan eerste experiment rond transformatie en sloop, zoals in Neede waar een winkelstraat wordt opgeknapt. Zo worden met steun vanuit de Regio Deal leegstaande winkelpanden vervangen door groen. Afgesproken is dat ook de andere gemeenten, waar mogelijk, een vergelijkbare transformatie in een kernwinkelgebied aandragen voor de Regio Deal. Teneinde een noodzaak tot transformatie te voorkomen is een pilot van de Leergang Retailmanagement en Leiderschap van start gegaan. Daarin worden Doetinchemse winkeliers ondersteund in hun streven naar een duurzame toekomst van hun Retail activiteiten. De beoogde oprichting van een Kennisplatform Transformatie is wat vertraagd en nu begin 2021 voorzien.

Projecten Wonen en vastgoed

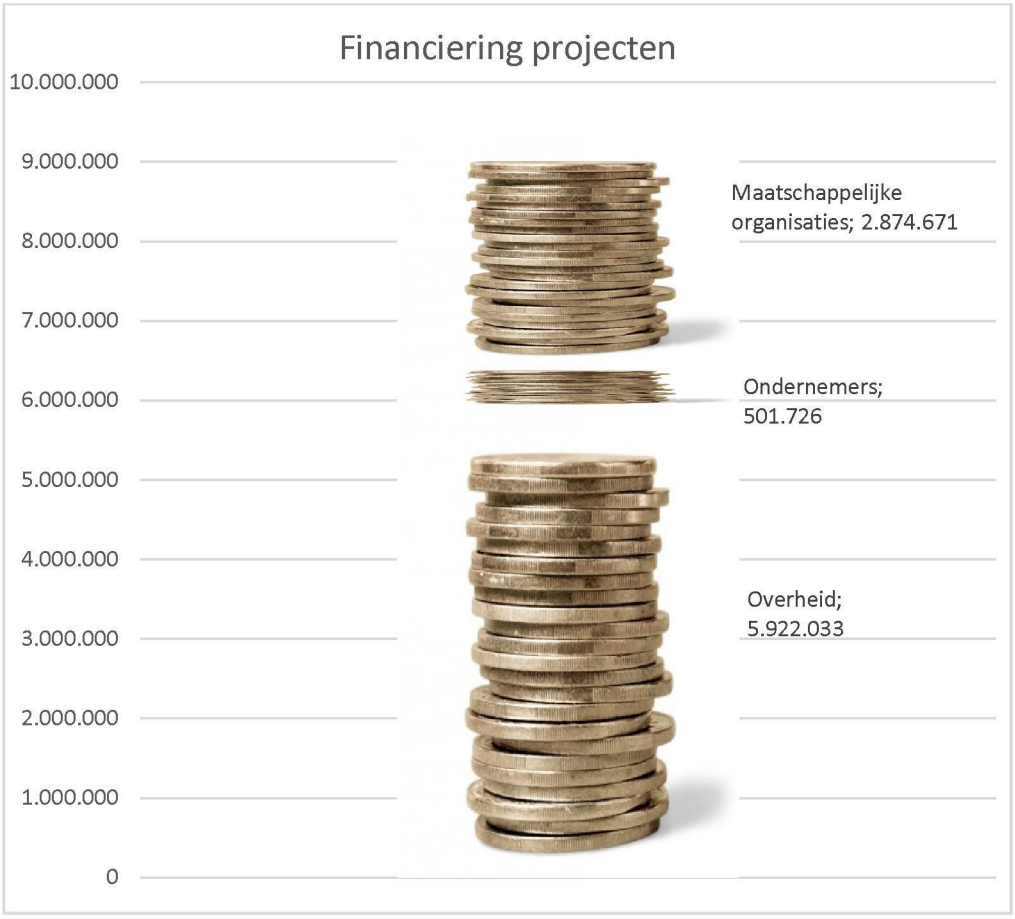
In 2020 zijn 9 nieuwe projecten opgestart:

Projectnaam	Korte omschrijving	Looptijd
Sleutel tot een energieneutrale woning	Opbouw regionale kennis- en businessclusters voor innovatieve ontzorg- en financieringsconcepten voor de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad, uiteindelijk leidend tot een Energieneutrale Achterhoek en regionale werkgelegenheid.	t/m 2020
Pilot Transformatievisie Oudestraat Neede 2030	Een winkelstraat die het erg moeilijk heeft is de Oudestraat in Neede. Op dit moment staat ca. 33% van de winkels in de Oudestraat leeg, dit lijkt binnen enkele jaren op te lopen naar 50%. Structurele leegstand is het gevolg. Voor zowel de straat als het vastgoed moet een nieuwe functie worden gezocht.	t/m 2023
Woon- en Vastgoedmonitor Achterhoek	Om goed en snel in te kunnen spelen op de transformatieopgave en de woonbehoefte, ontwikkelingen en opgaven is het van belang actueel inzicht te hebben in feiten, dynamiek op de woningmarkt en trends en ontwikkelingen. In de vastgoedmonitor worden afzonderlijke onderdelen als woningmarktmonitor en het Achterhoekse woon-leefbaarheidsonderzoek (AWLO) samengevoegd.	t/m 2023
Pilot betaalbaar tijdelijk wonen in kleine kernen	Dit project geeft invulling aan het oplossen van de mismatch tussen vraag en aanbod van woningen in de (kleine) kernen. De pilot wordt uitgevoerd in Rekken.	t/m 2021
Leergang toekomstgericht retailmanagement	Verbeteren van de leefbaarheid en pro-actief bestrijden van leegstandsontwikkeling door het investeren in en creëren van vitale kernen/binnensteden met toekomstbestendige ondernemers en innovatieve duurzame ondernemingen.	t/m 2021
Makelaar als woningmarktregisseur	Makelaarskantoren pakken een toekomstgerichte rol in de transformatie van de woningvoorraad. Het consortium helpt makelaarskantoren te innoveren in hun dienstverlening.	t/m 2021
Leefsamen Achterhoekse woningcorporaties	Deze unieke publiek-private samenwerking in de Achterhoek kan gezien worden als nutsvoorziening voor ouderen, met een grote mate van sociale activatie van naasten waardoor er op zowel economisch als sociaal vlak veel effecten zijn.	t/m 2021
Zorgeloos Samenwonen in de Kattenberg	Het woongebouw Kattenberg (28 woningen) in Aalten in de nabije toekomst inzetten als aanleun wooncomplex (bij een verpleeghuis) waarbij sprake is van zorgeloos samenwonen in een uniek woonconcept voor relaties waarbij één van de partners dementie heeft.	t/m 2024
Heuvelstraat	Wonion en medeaanvragers bouwen 28 nul-op-de-meter-woningen (NOM) circulair en in een optimaal verduurzaamde en klimaatadaptieve woonstraat. Hierbij is sprake van een gesloten waterkringloop en een duurzame lokale energievoorziening met opslagcapaciteit om zo veel mogelijk zelfvoorzienend te zijn.	t/m 2022

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten die al eerder opgestart zijn of in ontwikkeling zijn is te vinden via www.8rhk.nl. Hieronder wordt de financiering van de projecten die in 2020 zijn opgestart weergegeven.

Financiering projecten

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaalfinanciering	5.922.033	2.874.671	501.726	9.298.430

3.2 Circulaire economie & energietransitie

Wat willen we bereiken?

In het Akkoord van Groenlo is afgesproken om als Achterhoek al in 2030 energieneutraal te zijn. Het omgaan met grondstoffen en afval volgens het kringloopprincipe is een essentieel onderdeel van een klimaat-vriendelijke economie. Gerelateerd hieraan is onze ambitie om voorop te blijven lopen op het gebied van circulaire landbouw.

In 2030 wekt de Achterhoek haar eigen energie op, is afval een grondstof geworden en is er meer biodiversiteit door minder emissies. Met deze ambitie groeit de Achterhoek uit tot de schoonste regio van het land. In 2030 wordt afval niet langer als een probleem of als een kostenpost gezien, maar als een nuttige grondstof. Energie wordt duurzaam opgewekt en bij het gebruik ervan staat besparing centraal. We verminderen emissies en creëren zo ruimte voor een grotere biodiversiteit. Ook voor (agrarische) bedrijven is dit interessant om nieuwe, circulaire verdienmodellen te kunnen ontwikkelen.

Te bereiken maatschappelijk effect

In 2030 wekt de Achterhoek haar eigen energie op, is afval een grondstof geworden en is er meer biodiversiteit door minder emissies.

Sub-doelen Circulaire economie en energietransitie

Sub-doelen 2030	Meetbare parameters
De Achterhoek is energieneutraal.	Hoeveelheid energie die verbruikt wordt in de Achterhoek, die nog niet in de regio met hernieuwbare bronnen wordt opgewekt (bron is beschikbaar).
De Achterhoek is koploper gebleven in de kringloop-landbouw.	Aantal agrarische ondernemingen dat hun activiteiten koppelt aan verantwoord omgaan met bodemwaterlucht en natuurkwaliteit is opgelopen tot 80% (nu 10%).
Bedrijvenparken zijn efficiënt werkende ecosystemen en zijn zelfvoorzienend.	Aantal bedrijvenparken (ondernemingen) dat individueel en/of samen in de directe omgeving en met hun ketenpartners verantwoord omgaat met grondstoffen en afval tot een minimum beperken.
In de Achterhoek wordt circulair omgegaan met vastgoed en infrastructuur.	Aantal gebouwen en infrastructurele projecten dat circulair ontwikkeld, gebruikt en hergebruikt wordt.

Wat hebben we bereikt in 2020?

De thematafel kent de pijlers energietransitie, circulair ondernemen/circulair vastgoed & infra, kringlooplandbouw en vitaal buitengebied. Voor de zomer is de concept-RES Achterhoek vastgesteld, waarna via een breed participatieproces de verdere uitwerking is opgepakt. RES 1.0 wordt voor de zomer 2021 vastgesteld in de gemeenteraden, algemeen bestuur van het Waterschap en provinciale staten. Onderdeel van de RES is naast behalen van de energiedoelstellingen, een onderzoek naar de energie infrastructuur en de potentie van warmtetransitie in de Achterhoek.

Het project Toekomstbestendige bedrijventerreinen is op twee van de drie bedrijvenparken (Wijnbergen en Borculo) van start gegaan en vijf bedrijven zijn actief met de individuele aanpak. Cirkelregio de Achterhoek is met twee CoP's van start gegaan en is aangesloten bij Circles Oost Nederland. Daaruit is duidelijk geworden dat er is nog een missie te vervullen is, om opdrachtgevers en opdrachtnemers bewust te maken van de kansen voor circulair slopen-bouwen-aanbesteden. Bij kringlooplandbouw zijn we hard op weg om onze ambitie, nationaal koploper voor de kringlooplandbouw, te realiseren. Er lopen zeven projecten onder de Regio Deal, de Achterhoek is aangemerkt als innovatieregio voor kringlooplandbouw en als experimenteerregio. Deze projecten hebben elkaar gevonden en treffen voorbereidingen voor het opzetten van een Innovatie- en ontwikkelagenda agro-Achterhoek 2030. Voor het buitengebied loopt tot eind maart 2021 het IBP-

traject Vitaal Platteland, een traject waarbij gemeenten-regio-waterschap-provincie en rijk samenwerken om knelpunten, die bij de uitvoering van beleid gesignaleerd worden, op basis van gelijkwaardigheid tot een oplossing te brengen. Het project Toekomstbestendige erven in de Achterhoek is goedgekeurd. Dit project heeft als doel om met de bewoners van de erven in het buitengebied in gesprek te komen om samen men hen de aanzet te geven tot het realiseren van een vitaal en een toekomstgericht erf en daarmee een vitaal buitengebied.

De Achterhoek is aangemerkt als pioniersgebied voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied, een pilot in het kader van de NOVI, waarin de WUR, gemeenten-regio-waterschap-provincie en rijk samen en gelijktijdig werken aan de grote ruimtelijke opgaven in het buitengebied, zoals droogte, stikstof, transitie naar kringlooplandbouw, grootschalige energieopwekking en een leefbaar buitengebied.

De thematafel heeft het afgelopen jaar meermalen geconstateerd dat voor de onderwerpen rondom het landelijk gebied de verbreding, verdieping en de onderlinge verbondenheid niet geborgd zijn.

Projecten Circulaire economie en energietransitie

In 2020 zijn 10 nieuwe projecten opgestart:

Projectnaam	Korte omschrijving	Looptijd
Kunstmestvrije Achterhoek	Het verduurzamen van de mineralenkringloop en de landbouwsector in de Achterhoek. Dit doen we door de import van kunstmest te vervangen door lokaal geproduceerde meststoffen op basis van mineralen herwonnen uit varkensmest.	t/m 2022
Vruchtbare Kringloop (VKA)	De Achterhoekse landbouwbedrijven ontwikkelen zich door middel van kwaliteits- en studiekringen tot nationale koploper in kringlooplandbouw, daardoor zijn ze klimaatvriendelijk en zorgen ze voor schoon grond- en oppervlaktewater. De agrarische ondernemers hebben een vereniging gevormd, bestaande uit nu ruim 300 leden.	t/m 2022
Innovatiecentrum de Marke	De Achterhoek ontwikkelt zich tot nationale koploper in innovatie en kennisontwikkeling op de terreinen kringlooplandbouw, natuurinclusieve landbouw en precisielandbouw. De Marke is spil, kenniscentrum en innovatiehub in dit innovatie-eco-agrosysteem.	t/m 2022
Zonvarken	Het doel van het project is een innovatief coöperatief model te ontwikkelen en een eerste pilot uit te voeren met dertien bedrijven waarbij deze bedrijven maximaal 50 zeugen zullen houden op een wijze die maximaal aansluit bij hun natuurlijke leefomgeving.	t/m 2022
Groene Leerkenniswerkplaats (GLKWP)	Om praktijk-rijk te kunnen leren moet het onderwijs veel meer plaatsvinden buiten het schoolgebouw. De hybride leervormen en toekomstbestendig onderwijs worden vormgegeven in de samenwerking tussen de onderwijsinstelling en een groot aantal bedrijven.	t/m 2024
Ondermijning in zicht	Dit project zorgt voor inzicht in hoe het gesteld is met de (risico's op) ondermijning in het buitengebied en op bedrijventerreinen in de Achterhoek.	t/m 2021
Werken aan toekomstgerichte erven in de Achterhoek	Het programma richt zich op het in gesprek komen met de bewoners van de ervan in het buitengebied, samen met hen de aanzet te geven tot het realiseren van een toekomstgericht erf en daarmee een vitaal buitengebied.	t/m 2023
Duurzame Eiwitproductie Achterhoek	Het project richt op het ontwikkelen van een nieuwe, innovatieve methode voor het op industriële schaal telen van meelwormen als duurzame bron van eiwit en vet. Deze wordt als concept ontwikkeld in de bestaande voormalige, leegstaande varkensstal.	t/m 2023
Biogas en waterstof in Bronckhorst	Dit project richt zich op de reductie van CO2 emissie en verduurzaming van woningen en industrie in Steenderen. Men gaat biogas- en biowaterstofproductie inzetten als (bio)hythaan voor vergroening van het aardgasnet.	t/m 2021

Biobased Kennisontwikkelcentrum Innovatieregio Achterhoek	Verkenning uitvoeren als voorbereiding op een go/no go besluit over het t/m 2021 realiseren van een biobased kennis- en ontwikkelcentrum voor de innovatieregio Achterhoek (BKIA) waarin regionale biobased bedrijven, investeerders en regionale kennis- en onderwijsinstellingen participeren met ondersteuning van diverse overheden zoals ministerie, provincie, gemeenten en regio.

Uitgebreidere projectinformatie en informatie over de projecten die al eerder opgestart zijn of in ontwikkeling zijn is te vinden via www.8rhk.nl. Hieronder wordt de financiering van de projecten die in 2020 zijn opgestart weergegeven.

Financiering projecten

	Overheid	Maatschappelijke organisaties	Ondernemers	Totaal
Totaalfinanciering	6.781.505	450.474	3.362.452	10.594.431

3.3 Gezondste regio

Wat willen we bereiken?

De gezondheidszorg in de Achterhoek is van hoog niveau. Maar om voorbereid te zijn op de toekomst, waarbij er meer ouderen zijn en minder personeel, zullen we nog iets anders moeten doen. We richten ons op vernieuwing en verbetering binnen zorg en welzijn zodat de gezondheid van de Achterhoekse inwoners kan toenemen. We werken hiervoor aan een integrale agenda met doelen voor de lange termijn. We hanteren twee pijlers: preventie en zorginnovatie. Door te investeren in preventie kunnen we een groot aantal ziektes voorkomen, waardoor minder ingrijpen nodig is. Door een gezonde leefstijl (gezonde voeding, niet roken, matig met alcohol en voldoende bewegen) in het dagelijks leven te integreren, zal op de lange termijn minder zorg (ingrepen, medicijnen, hulpmiddelen) nodig zijn. Daarnaast biedt zorginnovatie de mogelijkheid voor slimme oplossingen zodat alle inwoners van de Achterhoek goede zorg kunnen blijven ontvangen, ook in 2030. Denk aan zorg op afstand via computer of tablet en de ontwikkeling van een digitale, veilige en persoonlijke gezondheidsomgeving.

Te bereiken maatschappelijk effect

Er heeft in 2030 een verschuiving plaatsgevonden naar slimmere zorg en het voorkomen van ziekten.

Het zogenoemde 'prevent model' geeft aan hoe preventie op alle groepen binnen de samenleving kan worden toegepast en welke resultaten behaald kunnen worden. We zetten in op de filosofie van 'positieve gezondheid', met andere woorden het vermogen van mensen zich aan te passen en zelf regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. De 'gezondheidspiramide' geeft een nieuwe visie op de organisatie rondom gezondheid en zorg. Het vertrekpunt is voorkomen dat mensen ziek worden en zorg nodig hebben. Door op alle niveaus te investeren in leefstijl, preventie, gezondheid en gedrag kan een groot deel van de ziekte- en behandelkosten vermeden worden. Extra aandacht gaat daarbij uit naar mensen met de grootste gezondheidsachterstand, zoals de groep met een lage sociaaleconomische status. Door het stimuleren van een gezonde leefstijl hopen we het ziekteverzuim terug te dringen en daarmee de arbeidsparticipatie te verhogen.

Sub-doelen Gezondste regio

Sub-doelen 2030	Meetbare parameters
De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie.	Gezonde leefstijl: • 95% van de jeugd heeft in 2025 een gezonde leefstijl • 72% van de Achterhoekers beweegt in 2025 voldoende (2016: 66,7 %).
Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid.	Zelfredzaamheid en sociale omgeving: 94% van de Achterhoekers voelt zich in 2025 verbonden met anderen.
Er is een stimulerend, bereikbaar en betaalbaar netwerk van gezondheids- en ondersteunings-diensten beschikbaar voor de Achterhoeker.	Chronisch zieken die gebruikmaken van zorg op afstand gebruiken 30% minder medische zorg en ervaren meer regie over hun eigen gezondheid. Het ziekteverzuim ligt in de Achterhoek lager dan bij soortgelijke bedrijven elders.

Wat hebben we bereikt in 2020?

De thematafel heeft twee pijlers benoemd: preventie en zorginnovatie.
De Achterhoek heeft via de thematafel De Gezondste regio in 2020 een gezamenlijk regiobeeld en een regiovisie ontwikkeld, waarin de uitdagingen en kansen voor de regio staan beschreven. Ook is in 2020 het Preventie Akkoord Achterhoek opgesteld, waaraan inmiddels meer dan 80 partners zich verbonden hebben. Deze drie stukken zijn bouwstenen voor de uitwerking van het toekomstig zorglandschap.

Als focus is gekozen voor de thema's: Gezonde Jeugd, Vitale Collega, Eigen Regie Volwassenen en Achterhoek Rookvrij. Faciliterend hieraan werkt de thematafel aan het ontsluiten van regionale data in de populatiemonitor, onderdeel van de Achterhoek Monitor.

Projecten Gezondste regio

In 2020 zijn geen nieuwe projecten opgestart via de subsidiekanalen van Regio Achterhoek.
Onderstaande projecten liepen gedurende het jaar:

- Scholder an Scholder – Achterhoek in Beweging
- Achterhoek Monitor thema Gezondste Regio
- Achterhoek Rookvrij
- Preventie Akkoord Achterhoek

Eind 2020 is gestart met de acceleratiefase van het Kavelmodel Achterhoek Gezond. Het Kavelmodel zet in op het duurzaam verbeteren van de gezondheid van inwoners in de Achterhoek. Daarbij wordt de organisatie, financiering en monitoring van de zorg anders ingericht. Namelijk op meer maatwerk en behoud van gezondheid. Passend bij het credo: 'Voorkomen is beter dan genezen'. Met het ingaan van de acceleratiefase wil de Achterhoek eind 2021 een Kavelplan hebben voor de komende tien jaar dat gericht is op meer gezondheid en preventie.

Uitgebreidere projectinformatie is te vinden via www.8rhk.nl.

Programma 4

Bedrijfsvoering en rente

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Wij willen begrotingsevenwicht binnen de bij andere programma's nagestreefde doelstellingen en met een minimale bijdrage van de gemeenten een maximaal resultaat behalen. De kosten en opbrengsten moeten elkaar, gezien de beperkte financiële armslag, zoveel mogelijk in evenwicht houden.

Wat hebben we er voor gedaan?

De volgende werkzaamheden zijn verricht in 2020:

Activiteit	Prestatie-/resultaatafspraak
Incidentele financiering	Realiseren van begrotingsevenwicht.
Algemeen financieel beleid	• Voldoen aan wettelijke kaders (rechtmatigheid); • Continu verbeteren van de beleidscyclus; • Adequate bedrijfsvoering; • Uitvoeren van interne controles; • Verantwoording van de uitgaven; • Digitaliseren financiële administratie.
Treasury	Beheren van de financiële middelen.

Algemeen financieel beleid

In dit kader vraagt het voldoen aan wettelijke kaders en de daarop betrekking hebbende verordeningen continu de aandacht. De rechtmatigheid is ook een onderwerp dat continu aandacht vraagt, zowel met betrekking tot de jaarrekening als met betrekking tot de begroting. Ook zal steeds controle op de naleving en relevantie van geldende regelgeving dienen plaats te vinden. Jaarlijks wordt een verbijzonderde interne controle uitgevoerd op minimaal drie processen. Bij de controle zijn geen noemenswaardige afwijkingen van de regelgeving geconstateerd. Voor een nadere toelichting op de interne controle onderwerpen wordt verwezen naar de paragraaf rechtmatigheid. Tevens hebben in 2020 werkzaamheden plaatsgevonden voor het verkrijgen en verantwoorden van subsidies voor diverse projecten (Spreek je Buurtaal, Leader, gebiedsopgave Provincie en Regio Deal). Tot slot hebben we een nieuw financieel systeem ingericht om de gehele financiële administratie te digitaliseren.

Treasury

Begin 2020 is de afrekening van de overdracht van de stortplaatsen 't Wald en Bellegoor ontvangen van de Provincie Gelderland. De stortplaatsen zijn hiermee definitief afgewikkeld. Per saldo resteerde er een voordelig saldo van € 81.000. Dit bedrag is in 2020 toegevoegd aan het investeringsfonds (AB besluit 8 juli 2020).

Op het gebied van Treasury zijn in 2020 met name de Regio Deal middelen van belang. Er is € 20 mln. in beheer bij Regio Achterhoek ten behoeve van de financiering van projecten.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering en rente	R 2019	B 2020 primair	B 2020 gewijzigd	R 2020
Rentelasten	38.000	36.000	36.000	3.000
Bedrijfsvoering lasten	581.000	416.000	597.000	585.000
Lasten (A)	619.000	452.000	633.000	588.000
Rentebaten	38.000	36.000	36.000	31.000
Bedrijfsvoering baten	484.000	370.000	395.000	388.000
Baten derden (B)	522.000	406.000	431.000	419.000
Bijdrage gemeenten (C)	-9.000	-	-	-28.000
Saldo van baten en lasten (B+A+C)	106.000	-46.000	-202.000	-197.000
Onttrekkingen reserves	106.000	46.000	202.000	197.000
Toevoegingen reserves	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat (C+B+A)	0	0	0	0

Inwonerbijdrage	R 2019	B 2020 primair	B 2020 gewijzigd	R 2020
Totaal inwonerbijdrage	-0,03	-	-	-0,11

Toelichting

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 197.000 onttrekking) is als volgt:

	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking reserve onderhoud huisvesting	-5.000	-
onttrekking bws reserve	-22.000	-21.000
onttrekking reserve doorontwikkeling	-175.000	-176.000
Per saldo onttrekking reserves programma 3	-202.000	-197.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten (€ 28.000) wordt veroorzaakt door een voordelig renteresultaat. Bij de bedrijfsvoering is er sprake van een nadelig saldo op overige personeelskosten en btw voorheffing. Dit wordt opgevangen door voordelige verschillen op inhuur derden en kantoorkosten. Voor een nadere onderbouwing van de baten en lasten wordt verwezen naar programma 1.

DEEL II

Paragrafen

1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van de Regio is het vermogen om (incidentele) financiële tegenvallers te kunnen opvangen om taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen om niet begrote kosten te dekken) en de risico's (waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten). Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de Regio.

1.1 Beleid

In de nota "reserves en voorzieningen" van december 2019 zijn kaders gegeven hoe met het vermogen van de Regio kan en mag worden omgegaan. Door het algemeen bestuur is bepaald dat het maximaal te reserveren bedrag voor weerstandsvermogen wordt vastgesteld op een vast bedrag dat in de buurt ligt van 10% van de begrote omzet (AB 18 december 2019), ofwel € 300.000. Jaarlijks wordt bij het vaststellen van de begroting een eventueel surplus van de algemene reserve bepaald. Dit surplus wordt bepaald op basis van het laatste jaar van het meerjarenbeeld rekening houdend met de effecten van reeds genomen bestuursbesluiten met financiële gevolgen voor volgende jaren.

1.2 Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij besteedbaar deel van de algemene reserve vermeerderd met stille reserves en met onvoorziene posten.

	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Afwijking (R-B)
Per 31 december				
Vrij besteedbaar deel algemene reserve	240.000	240.000	240.000	-
Onvoorzien	8.000	49.000	16.000	-33.000
Weerstandscapaciteit 31-12-2020	248.000	289.000	256.000	-33.000

De omvang van de algemene reserve bedraagt eind 2020 € 240.000 en ligt daarmee op het begrote niveau en iets beneden het geformuleerde plafond van € 300.000. Op basis van de rentenotitie BBV mag geen rente worden toegevoegd aan de algemene reserve als er geen externe leningen zijn aangetrokken. Dit is bij de Regio het geval en daarom is de rentetoevoeging nihil.

1.3 Risico's

Door middel van sessies met de medewerkers zijn de risico's bij de Regio in kaart gebracht. Er is een inschatting gemaakt van de kans dat de gebeurtenis daadwerkelijk plaatsvindt en de (financiële) impact daarvan. De 5 meest belangrijke risico's staan hieronder benoemd.

Risico	Kans	Impact (€) per jaar	Beheersmaatregelen
Inzetten van incidenteel beschikbare middelen voor projecten (bijv. krimpgelden); risico's zijn geen politieke keuzes durven maken, tegenstrijdige belangen en het vinden van cofinanciering.	Hoog	Reputatieschade Geen impact in € voor Regio Achterhoek.	Nieuwe structuur met Achterhoek Raad, Board en thematafels met 3-O samenwerking.
Als gevolg van een slechtere financiële situatie bij gemeenten bestaat de kans dat Regio Achterhoek een bezuinigings-taakstelling opgelegd krijgt.	Laag	Financiële impact bij een taakstelling van 10% is € 200.000 per jaar.	Bij een bezuinigingstaakstelling zullen structureel maatregelen in gang gezet moeten worden met kans op gevolgen voor wachtgelden.
De gevolgen van de CAO onderhandelingen en premiestijgingen leiden tot hogere personeelskosten dan de door gemeenten gehanteerde systematiek voor gemeenschappelijke regelingen.	Hoog	Financiële impact bij 1% afwijking in de uitgangspunten is € 18.000 per jaar (gebaseerd op primaire begroting).	Vanaf 2018 gewijzigde uitgangspunten door alle functies op maximale anciënniteit te begroten. Hiermee kan op de korte termijn de impact worden opgevangen. Voor de langere termijn ontstaat hier een knelpunt.
Bij eigen projecten; projecten zijn niet op tijd af of gemaakte kosten voldoen niet aan subsidievoorwaarden door bijvoorbeeld inkoopeisen of verantwoordingseisen.	Middel	Reputatieschade en evt. financiële schade. Bij afkeuring 2% van de projectkosten is het € 26.600 (gebaseerd op werkelijke kosten projecten).	Subsidievoorwaarden vooraf duidelijk in beeld hebben. Strenge interne controle op van de stukken conform eisen subsidievoorwaarden.
Risico's rondom personeel; langdurige ziekte of ontslag werknemer.	Laag	Eén zieke of boventallige medewerker kost gemiddeld € 90.000 per jaar	Continue aandacht hiervoor vanuit personeelsbeleid.

In het verslagjaar hebben geen van bovenstaande financiële risico's zich voorgedaan.

1. De loonontwikkelingen voor 2020 konden binnen de bestaande budgetten worden opgevangen.
2. Er was sprake van twee langdurig zieken, maar dit kon binnen de bestaande budgetten opgevangen worden.
3. Wat betreft projectsubsidies hebben zich geen tekorten voorgedaan in 2020.

Overige risico's

Hypotheekverstrekking aan personeelsleden

De mogelijkheid van hypotheekverstrekking is wettelijk verboden sinds 2009. De hypotheken voor personeelsleden van uitgetreden organisatie-onderdelen zijn bevroren. In 2020 is € 345.000 ontvangen aan extra aflossing. Eind 2020 bedraagt de hypotheekverstrekking nog € 632.000. De restschuld per 31 december 2020 van de hypotheken afgezet tegen de taxatiewaarde van de woningen bij aankoop bedraagt 27,2%. Hierbij laten we de waardestijgingen van de woningen vanaf het moment van aankoop tot nu buiten beschouwing. Deze restschuld is aanzienlijk lager dan een eventuele executiewaarde bij gedwongen verkoop (uitgaande van een executieopbrengst van 75%).

Schadeclaim Moram

De zaak Moram betreft een brand bij Moram in 's-Heerenberg in maart 2001. In 2004 heeft het dagelijks bestuur besloten dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak blijft en voor rekening van de Regio Achterhoek is. In 2006 is een hoofdprocedure John Deere-Moram gestart met een vrijwaringsprocedure richting de Regio. Deze procedure is in 2016 afgerond en hiermee krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. In 2008 is een tweede claim in de hoofdprocedure Bosman-Moram neergelegd bij de Regio Achterhoek. De vrijwaringsprocedure van Moram richting Regio krijgt geen vervolg (schikking in hoofdprocedure). Er loopt formeel echter nog wel steeds een procedure bij het Gerechtshof in deze zaak, waardoor de zaak op enig moment weer zou kunnen worden gaan leven. De verwachting dat dit gebeurt, is klein.

Beheer stortplaatsen

In 2018 was de sluitingsverklaring voor de Langenberg afgegeven en in november 2019 zijn de stortplaatsen Bellegoor en Wald definitief overgedragen aan de Provincie en is het doelvermogen definitief afgewikkeld. Begin 2020 heeft nog een afrekening met de Provincie plaatsgevonden. Eind 2020 is er geen financieel risico meer voor de Achterhoekse gemeenten.

1.4 Financiële kengetallen

In de BBV voorgeschreven dat in deze paragraaf de verplichte financiële kengetallen opgenomen moet worden voorzien van een toelichting.

Kengetallen:	Rekening 2019	Begroting 2020 primair	Begroting 2020 bijgesteld	Rekening 2020
netto schuldquote	-94%	-135%	-129%	-102%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-121%	-168%	-161%	-123%
Solvabiliteitsratio	24%	80%	26%	22%
structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	1%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende geleden weergegeven. Een negatieve schuldquote geeft aan dat er sprake is van een overschot aan middelen, dit is bij de Regio het geval. Het overschot ligt iets lager dan de bijgestelde begroting aangezien we een decentralisatie uitkering gemeentefonds hebben ontvangen. Hiermee is met het opstellen van de begroting geen rekening gehouden. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Regio in staat is aan haar financiële verplichting te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger het solvabiliteit, hoe gezonder het bedrijf. De Regio zal nooit meer eigen vermogen opbouwen, bedragen boven het weerstandsniveau worden uitgekeerd aan de gemeenten.

De verlaging van de ratio ten opzichte van de rekening 2019 en de primaire begroting 2020 komt doordat het vreemd vermogen hoger uitvalt in verband het ontvangen van de decentralisatie uitkering (Regio Deal). Dit vooruit ontvangen bedrag betreft de rijksfinanciering voor projecten voor de komende jaren. De middelen zijn als 'door derden beklemde middelen' opgenomen onder de post vooruit ontvangen bedragen. De verwachting is dat de ratio in de komende jaren weer zal toenemen.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Dit kengetal geeft aan dat er binnen de begroting van de Regio nagenoeg geen structurele vrije ruimte aanwezig is.

1.5 Conclusie weerstandsvermogen

De werkelijke weerstandscapaciteit per 31 december 2020 (€ 256.000) ligt onder het niveau van de begrote weerstandscapaciteit per 31 december 2020 (€ 289.000) en iets onder het maximaal te reserveren bedrag voor weerstandsvermogen (€ 300.000). De Regio heeft geen risicodossiers die niet onder de normale bedrijfsrisico's vallen waarvoor de weerstandscapaciteit aanwezig is.

2 Paragraaf financiering

In deze paragraaf geven we inzicht in het financieringsbeleid van de Regio. In de financieringsparagraaf (ook wel treasuryparagraaf) komen achtereenvolgens aan de orde treasurybeheer en financiering.

De beleidskaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie voor de Regio zijn vastgelegd in:

- Financiële verordening Regio Achterhoek (2016)
- Treasurystatuut Regio Achterhoek (2011)
- Nota reserves en voorzieningen Regio Achterhoek (2019)

2.1 Treasurybeheer

Het treasurybeheer is (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige financieringsstatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's. Tot treasuryrisico's behoren renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Deze risico's vloeien voort uit de transacties binnen de treasuryfunctie. De wet fido en het hierop gebaseerde treasurystatuut geven de speelruimte waarbinnen de treasuryactiviteiten moeten plaatsvinden. Leningen of garanties mogen alleen uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Met de komst van het Schatkistbankieren is het uitzetten van overtollige middelen bij financiële instellingen niet meer mogelijk.

2.1.1 Renterisico

Het renterisicobeheer heeft als doelstelling het beperken van de invloed van mogelijke rentewijzigingen op de financiële positie van de organisatie. De wet Fido geeft twee concrete richtlijnen (de renterisiconorm en de kasgeldlimiet) voor het beheersen van renterisico's.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het renterisico bij herfinanciering. Om dit risico te beperken, mag de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen (rente-risiconorm). De Regio heeft geen geldleningen. Derhalve is er geen renterisico.

Kasgeldlimiet

Om de rentegevoeligheid te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt een maximum aan de omvang van de netto vlottende schuld (kort geld). De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

De kasgeldlimiet voor de Regio Achterhoek bedraagt voor 2020 € 247.000 (8,2% * € 3.008.000). De Regio heeft gemiddeld een overschot aan middelen (vlottende middelen > vlottende schuld) en blijft daarmee binnen de limiet.

Renteschema

	Begroting 2020	Werkelijk 2020
Externe rentelasten over korte en lange financiering	34.000	3
Externe rentebaten	-34.000	31.000
Saldo rentelasten en rentebaten	0	- 28.000
Rentelasten projecten (-/-)	0	0
Rentebaten projecten (+)	0	0
	0	0
Rente over eigen vermogen	0	0
Rente over voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	0	0
Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0
Renteresultaat op taakveld Treasury	0	28.000

2.1.2 Krediet- en liquiditeitenrisico's

Vanaf 10 december 2013 is het Schatkistbankieren ingevoerd en worden alle overtollige middelen aangehouden in de schatkist. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.

2.3 Financiering

De aanwezig activa worden eerst met eigen vermogen (algemene en bestemmingsreserves) en vervolgens met vreemd vermogen (voorzieningen en langlopende schulden) gefinancierd.

In navolgende tabel wordt het jaarlijkse financieringstekort c.q. -overschot op de bestaande vaste activa en passiva geschetst.

Stand 1/1 (x € 1.000)	31-12-2020 begroot primair	31-12-2020 begroot bijgesteld	31-12-2020 werkelijk
Investeringen (bestaand)	5	2	3
Ambtenarenhypotheken	1.014	957	624
Lening project LEADER Achterhoek	300	300	424
Vervangingsinvesteringen (MJR)	0	0	0
Nieuw beleid	0	0	0
Activa (A)	1.319	1.259	1.051
Reserves	5.563	6.166	6.229
Voorzieningen	148	110	78
Geldleningen	0	0	0
Passiva (B)	5.711	6.276	6.307
Financieringstekort (A-B)	-	-	-
Financieringsoverschot (B-A)	4.392	5.017	5.256

Uit de liquiditeitsstaat blijkt dat eind 2020 de activa grotendeels uit ambtenarenhypotheken bestaat. Vanaf januari 2009 zijn geen nieuwe ambtenarenhypotheken meer mogelijk, de bestaande hypotheken lopen wel door tot het einde van de contractduur. De substantiële middelen in de reserves omvatten voornamelijk het investeringsfonds. Deze middelen zullen met name worden gebruikt als cofinanciering voor projecten uit de Regio Deal. In 2019 is de voorziening stortplaatsen afgewikkeld met de provincie, de eindafrekening heeft in 2020 plaatsgevonden.

De maximale omvang van de aan te trekken geldleningen is bepaald op € 6 miljoen, wat gebaseerd is op het totaal van uitstaande hypotheken op dat moment, tegen een rentepercentage van maximaal 4% (bestuursbesluit van 11 november 2002). De aantrekking van geldleningen is gerelateerd aan de uitstaande personeelshypotheken, omdat de personeelshypotheken niet direct contant kunnen worden gemaakt. De financiering geschiedt namelijk nu nog door middel van interne financiering. Als zicht is op de inzet van de middelen van het investeringsfonds ontstaat een maximale financieringsbehoefte van € 600.000. Op dit moment zijn geen geldleningen afgesloten.

2.4 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat de Regio bij ongewijzigde voortzetting van het (financierings-) beleid geen risico loopt. Door de vele aflossingen op de hypotheken de afgelopen jaren, wordt het te financieren bedrag steeds lager (eind 2020 maximaal € 600.000).

3 Paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Hierbij staat het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer voor op. De organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor de organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het Algemeen Bestuur heeft een hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

3.1 Wat hebben we ervoor gedaan?

Planning & control en administratie

Naast de reguliere werkzaamheden uit de planning en controlcyclus (begroting, jaarrekening en buraps) en het voeren van de financiële administratie zijn werkzaamheden verricht voor de Regio Deal, de Gebiedsopgaven met de Provincie en voor diverse projecten (o.a. Interreg Spreek je Buurtaal en Leader). Ook is in 2020 een projectenmodule ingericht en is eind van het jaar gestart met de inrichting van een nieuw financieel pakket dat volledig digitaal gaat werken.

Personeelszaken en automatisering

Voor de salarisadministratie en het personeelsbeleid is voor 2020 een contract afgesloten met de Gemeente Doetinchem. Voor de automatisering is voor 2020 eveneens een contract afgesloten met de gemeente Doetinchem voor het gebruik van netwerkfaciliteiten, ondersteuning en voor de basishardware (computer inclusief toebehoren). De kosten voor speciale software (financieel pakket, etc.) kwamen voor rekening van de Regio.

Secretariaat

Het secretariaat verzorgde in het verslagjaar de correspondentie en agendabeheer voor het bestuur secretaris en de programmaonderdelen.

Archief

De archiefwerkzaamheden bestonden voor het verslagjaar uit het bewaren, ontsluiten en beschikbaar stellen van archiefstukken.

3.2 Wat heeft het gekost?

Volgens de richtlijnen in de financiële verordening worden onderstaande kosten in de paragraaf opgenomen.

	Begroting (incl. wijzigingen)	Werkelijk
Inhuur derden	193.500	206.626
Huisvestingskosten	56.557	51.577
Automatiseringskosten	47.000	45.053
Budgetten voor bestuur (incl. bijeenkomsten colleges en raden)	16.562	4.021
Accountantskosten	13.000	13.150

Voor de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten wordt verwezen naar het formatieplan in deel IV van de jaarstukken.

4 Paragraaf rechtmatigheid

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) heeft de Regio te maken met een rechtmatigheidsoordeel van de accountant. Nadere regels zijn uitgewerkt in het BAPG, de Kadernota Rechtmatigheid en adviezen van het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten en de Richtlijnen voor de Accountantscontrole van NIVRA.

Onder "rechtmatigheid" wordt verstaan de definitie volgens het BAPG dat de in de jaarrekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder eigen verordeningen".

De accountant controleert of financiële beheershandelingen uitgevoerd zijn volgens de regels en of dit in de administratie traceerbaar is (baten, lasten en balansmutaties) en hij toetst het systeem van risico-afweging voor wat betreft handelingen en beslissingen van niet-financiële aard. De toetsing vindt zowel plaats aan de hand van relevante wetgeving als regels gesteld door het algemeen bestuur (interne verordeningen). De voorwaarden die door de accountant getoetst dienen te worden, legt het algemeen bestuur vast in een controleprotocol.

4.1 Uitwerking controleprotocol

In het controleprotocol (besluit AB 8 juli 2020) zijn de voorwaarden opgenomen, waarop de accountant zijn controle baseert. Hierin liggen de volgende relevante voorwaarden vast:

- Het normenkader. Hierin liggen vast de relevante regelgeving van hogere overheden en van de Regio zelf. Van belang zijn alleen de bepalingen die financiële beheershandelingen bevatten;
- Dit zogenoemde normenkader is uitgewerkt in een toetsingskader (AB 26 november 2008). In het toetsingskader wordt aangegeven aan welke bepalingen uit de regelgeving in het normenkader al dan niet financiële consequenties worden verbonden (recht, hoogte en duur);
- Op basis van de begroting 2020 van de Regio Achterhoek bedraagt de goedkeuringstolerantie in de jaarrekening 1% van de lasten voor fouten (€ 30.080 o.b.v. primaire begroting) en 3% van de lasten voor onzekerheden (€ 90.240 o.b.v. primaire begroting);
- Voor de rapporteringtolerantie wordt als maatstaf gehanteerd dat de accountant elke fout of onzekerheid boven € 5.000 rapporteert.
- In het jaar 2020 vond het overleg plaats tussen de accountant, de portefeuillehouder financiën, de secretaris en een financieel beleidsmedewerker.
- Er zijn voor het jaar 2020 geen punten vastgesteld, waaraan de accountant bij de controle specifiek aandacht moest besteden.

4.2 Interne verbijzonderde controle

Voor 2020 zijn de volgende processen/activiteiten nader onderzocht:

Proces	Activiteit	Regelgeving
Kosten van het project Spreek je Buurtaal controleren op rechtmatigheid	Het toetsen van de opzet, bestaan en werking van het proces inkoop en betalingen van het project.	- Werkbegroting 2020 - Regeling budgetbeheer, mandaatregeling en financiële verordening - Regeling inkoop en aanbesteding
Reiskostenregeling	Testen van de opzet, bestaan en werking van het proces reiskosten.	- Regeling reis- en verblijfkosten personeel Regio Achterhoek - Car/UWO - Wet loonbelasting

Uit de controle zijn geen onregelmatigheden gekomen ten aanzien van het proces.

4.3 Rapportering

De controle van de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties leidt algemeen gesproken tot drie extra toetsingscriteria ten opzichte van de controle voor het getrouwe beeld, namelijk het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium. Deze criteria worden in deze paragraaf nader uitgewerkt.

4.3.1 Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium richt zich primair op de baten en lasten. Mutaties in de balanssfeer vallen onder het bevoegdheidcriterium. Met betrekking tot de jaarrekening 2020 zijn de volgende over- en onderschrijdingen in de uitgaven op programmaniveau te constateren:

	Uitgaven begroting	Uitgaven werkelijk	Verschil uitgaven
Smart Governance	4.352.000	3.999.000	-353.000
Bedrijfsvoering en rente	633.000	588.000	-45.000
Totaal	4.985.000	4.587.000	-398.000

Er is in het boekjaar geen sprake van overschrijdingen op programmaniveau.

4.3.2 Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium richt zich op overdrachten aan of van natuurlijke personen en aan rechtspersonen. In geval van de Regio zijn dat alleen subsidies. Daarbij staat de vraag centraal of voldaan is aan de voorwaarden, die zijn gesteld in de subsidieverordening van de Regio, specifieke bestuursbesluiten of de Algemene Wet Bestuursrecht. De Regio verstrekte in 2020 subsidies voortkomend uit de afspraken in de Gebiedsopgave en de Regio Deal. De ontvangen subsidies betreffen voornamelijk bijdragen van hogere overheden voor projecten. Hiervoor worden afzonderlijke accountantsverklaringen opgesteld.

4.3.3 M&O-criterium

Het M&O-criterium behelst dat de rechtmatigheid niet alleen betrekking heeft op het voldoen aan de voorwaarden, maar ook op de juistheid en volledigheid van de gegevens die een belanghebbende verstrekt. Dit criterium is binnen de Regio niet uitgewerkt in een M&O-beleid. Gegevensverstrekking door derden is niet tot nauwelijks van toepassing bij de Regio.

4.3.4 Bevoegdheidscriterium

Het bevoegdheidscriterium heeft vooral betrekking op de financieringsmutaties en vermogensmutaties ofwel balansmutaties. Bepalend voor de bevoegdheidsvraag is de Wet Gemeenschappelijke Regeling en daarmee samenhangende Regioverordeningen. Uit het samenstel hiervan blijkt de bevoegdheidstoedeling aan het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Op 22 oktober 2008 is de Regeling Mandaat en de Instructie secretaris door het algemeen bestuur vastgesteld. Ten behoeve van de beoordeling van de bevoegdheidstoedeling is door het dagelijks bestuur een Regeling Budgetbeheer vastgesteld voor de bevoegdheden aan medewerkers op 28 oktober 2009. Hiermee is ten behoeve van de uitvoering van de diverse verordeningen het bevoegdheidsvraagstuk ingevuld.

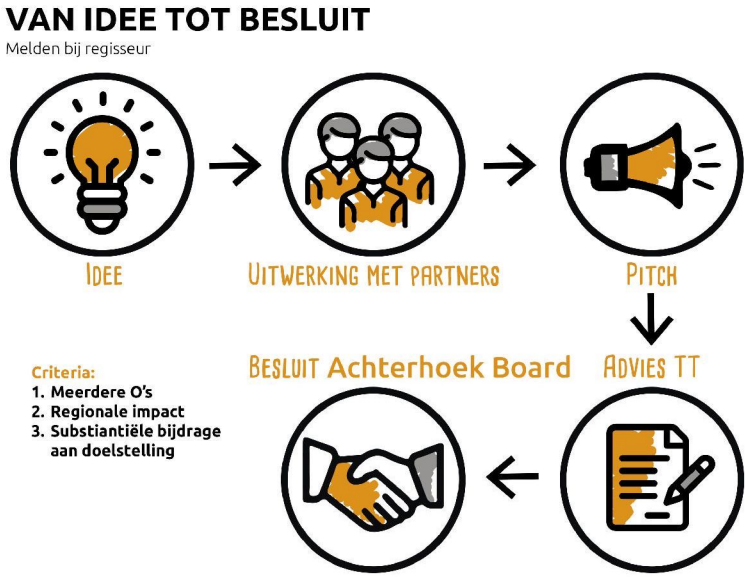
4.4 Conclusie

Voor wat betreft het begrotingscriterium zijn er geen posten te noemen, waarvan het algemeen bestuur niet op de hoogte is geweest. Voor misbruik en oneigenlijk gebruik is binnen de Regio geen beleid opgesteld (M&O-criterium). In 2020 is een interne controle uitgevoerd op basis van een opgesteld controleprotocol. Er is in het boekjaar geen sprake van overschrijdingen op programmaniveau.

5 Paragraaf subsidies

5.1 Subsidiemogelijkheden voor projecten

Voor projecten die in de Achterhoek worden uitgevoerd bestaan er verschillende subsidiestromen bij verschillende organisaties. In deze paragraaf wordt ter informatie aangegeven welke mogelijkheden er zoal zijn gebruikt voor subsidies in 2020.

Verloop projectvoorstel

Op het moment dat een projectidee ontstaat wordt dat via een thematafel begeleid tot een volwaardig projectvoorstel met een financieringsvoorstel. Hierin is opgenomen welke bijdragen de partners (3 O's) voor hun rekening nemen en voor welk deel een subsidiebijdrage wordt gevraagd. De thematafel leidt het projectvoorstel door naar de Board, het bestuur en de Provincie. Bij positieve besluitvorming van alle partijen wordt de subsidie toegekend.

Voor de cofinanciering van de overheid zijn er verschillende fondsen/subsidies. De projecten A2030 worden uitgevoerd in wisselende samenstelling met wisselende projectrekkers die de kosten via hun eigen begroting/jaarrekening verantwoorden. Dus niet alle uitgaven zijn via de begroting/jaarrekening van Regio Achterhoek gelopen. Projecten worden gemonitord op hun bijdrage aan de gewenste doelen en op de bijdragen door de 3 O's.

In deze paragraaf worden de verschillende subsidiestromen nader toegelicht. De projecten zelf worden benoemd in de programma's Smart Economy en Smart Living per thema.

5.2 Gebiedsopgave Provincie Gelderland

In 2020 heeft PS besloten circa 9,5 miljoen voor de Achterhoekse Gebiedsagenda beschikbaar te stellen. Vanuit de vorige coalitieperiode (2015-2019) was nog 5 ton beschikbaar voor de Achterhoek (van de € 11,5 miljoen die voor deze coalitieperiode beschikbaar gesteld was). Daarnaast is vanuit het programma slimme bereikbaarheid € 575.000 in 2020 beschikbaar gesteld voor Achterhoekse mobiliteitsprojecten waarvan € 300.000 in 2020 is ontvangen.

De middelen van de provincie worden voor een groot deel ingezet als cofinanciering van Regio Deal projecten. Maar de provincie draagt ook bij aan onze Smart Governance en andere projecten die passen binnen de Visie 2030.

In 2020 is vanuit de provincie € 5.264.507 toegekend aan projecten die in dat jaar zijn gestart. De projecten staan in de hoofstukken Smart Economy en Smart Living bij de thematafels.

5.3 Investeringsfonds

Het investeringsfonds is gevuld met beschikbare incidentele middelen. Van het investeringsfonds wordt jaarlijks een klein deel ingezet als werkbudget voor de Board en de thematafels. Daarnaast is € 100.000 beschikbaar als jaarlijks budget voor initiatieven vanuit de maatschappij en bijeenkomsten. De overige middelen worden ingezet (als cofinanciering) voor projecten.

Hieronder staan de ontwikkelingen m.b.t. het investeringsfonds 2020 weergegeven.

Ontwikkeling investeringsfonds 2020:	2020
Stand 1 januari	4.876.000
bij: decentralisatie uitkering bevolkingsdaling (2016-2020)	1.012.000
bij: toevoeging € 1 p.i. (€ 0,50 provincie en max. € 0,50 Regio)	220.000
bij: vrijval stortplaatsen	81.000
af: inzet projecten	-393.000
af: kosten werkbudgetten Board, thematafels en initiatieven	-239.000
Stand 31 december	5.557.000

Vanuit het investeringsfonds is in 2020 € 1.349.638 toegekend aan projecten die in dat jaar zijn gestart. De projecten staan in de hoofdstukken Smart Economy en Smart Living bij de thematafels.

5.4 Regio Deal

De Regio Deal is een Rijksbijdrage van € 20 mln. Het is een decentralisatie-uitkering. De looptijd van de Regio Deal is 2019-2022. Samen met Rijk en provincie is het startdocument Regio Deal opgesteld waarin de brede opgave voor de Achterhoek is uitgewerkt naar de doelen en activiteiten voor de Triple Smart bouwstenen: Smart Economy, Smart Living en Smart Governance. De middelen uit de Regio Deal worden besteed aan concrete projecten die passen binnen de programmalijnen in de Regio Deal Achterhoek. In 2020 is € 7.616.398 toegekend aan projecten die in dat jaar zijn gestart. De projecten staan in de hoofdstukken Smart Economy en Smart Living bij de thematafels.

5.5 Interreg

Met INTERREG worden samenwerkingsprojecten langs de Europese grenzen financieel ondersteund. Voor de Nederlands-Duitse grensregio stond in de periode 2014-2020 een bedrag van ca. 440 miljoen euro ter beschikking. De doelstellingen die met deze middelen moesten worden bereikt staan beschreven in het samenwerkingsprogramma "INTERREG Deutschland-Nederland". De belangrijkste doelstellingen van het programma zijn de verhoging van de innovatiekracht van de grensregio en het verminderen van de barrièrewerking van de grens.

Aanvragen kunnen bij Interreg worden ingediend door publieke of private rechtspersonen (organisaties of bedrijven). Uitsluitend projecten waarbij Nederlandse en Duitse partners met elkaar samenwerken worden gesubsidieerd. De financiering van projecten bestaat altijd uit een eigen bijdrage van de partners, EU-subsidiemiddelen en vaak ook uit nationale en regionale subsidiemiddelen (bijvoorbeeld van ministeries of provincies). De aanvragen worden beoordeeld door Interreg en bij een positief besluit wordt een beschikking afgegeven door Interreg.
Regio Achterhoek nam in 2020 deel aan twee INTERREG projecten: Spreek je buurtaal (als leadpartner) en MINT (als partner). Dit zijn meerjarige projecten waar totaal een bedrag van € 2.563.013 mee gemoeid is (Spreek je buurtaal €1.913.987 en MINT € 649.026). Voor Spreek je buurtaal heeft Regio Achterhoek in 2020 voor € 205.173 aan declaraties ingediend bij Interreg.

5.6 LEADER (pop-gelden)

LEADER Achterhoek is bestemd voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, buitengebied Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. De Achterhoek heeft voor de jaren 2015-2022 de LEADER-status gekregen. Regio Achterhoek is eindverantwoordelijk voor de besteding van de LEADER-gelden. Hiervoor is een LEADER-coördinator aangesteld. Totaal is er een budget beschikbaar van € 6,2 mln. voor projecten. Om voor subsidie in aanmerking te komen is een eigen bijdrage van 50% nodig. De aanvragen worden beoordeeld door de LAG en de provincie. Bij een positief besluit wordt een beschikking afgegeven door de provincie.

Financiering projecten LEADER

Hieronder staat de totaalfinanciering van LEADER projecten die in 2020 toegekend zijn. Het betreft 13 projecten.

	LEADER (pop-gelden)	Gemeenten	Cofinanciering	Totaal
Totaalfinanciering	517.832	517.832	1.750.065	2.785.729

Deel III

Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2020

(bedragen x € 1.000,--) ACTIVA		Ultimo 2020		Ultimo 2019
Vaste activa				
Materiële vaste activa		*3*		*5*
- Investeringen met een economisch nut	3		5	
Financiële vaste activa		*1.048*		*1.312*
- Leningen aan:				
- Personeelshypotheken	624		972	
- Projecten Leader Achterhoek	424		340	
Totaal vaste activa		**1.051**		**1.317**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		*26.194*		*21.104*
- Rekening-courantverhouding met Rijk	26.133		21.059	
- kortlopende deel personeelshypotheken	8		15	
- Overige vorderingen	53		30	
Liquide middelen		*251*		*252*
- Bank- en girosaldi	251		252	
Overlopende activa		1.334		782
Totaal vlottende activa		**27.779**		**22.138**
Totaal-generaal		**28.830**		**23.455**

BALANS PER 31 DECEMBER 2020

(bedragen x € 1.000,--) PASSIVA		Ultimo 2020		Ultimo
Vaste passiva				
Eigen vermogen		*6.229*		*5.688*
- Algemene reserve	240		240	
- Bestemming reserves (overige bestemmingsreserves)	5.806		5.364	
- Gerealiseerd resultaat nog te bestemmen	183		84	
Voorzieningen		*78*		*158*
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	78		158	
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	-	-	-	-
Totaal vaste passiva		**6.307**		**5.846**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		*787*		*389*
- Overige schulden	787		389	
Overlopende passiva		21.736		*17.220*
Totaal vlottende passiva		**22.523**		**17.609**
Totaal-generaal		**28.830**		**23.455**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Grondslagen activa

De jaarrekening is opgesteld op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs. De activa met relatief geringe betekenis (aanschafwaarde < € 1.000) worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Afschrijving van de activa (op lineaire en annuïteiten basis) vindt plaats vanaf het moment dat het object voor gebruik beschikbaar is en met inachtneming van de verwachte gebruiks- en nuttigheidsduur. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.
Bij de doorberekeningen van de kapitaallasten over de vermeerderingen gedurende het boekjaar is uitgegaan van het hele jaar.

Van de activa meubilair is de gehanteerde afschrijvingstermijn 3 jaar conform de duur van het huurcontract.

De waardering van de overige activa en passiva geschiedt in het algemeen tegen nominale waarden. Wanneer hiervan wordt afgeweken, is dit in de toelichting bij de desbetreffende post vermeld.

Grondslagen resultaat

De inkomsten en uitgaven zijn verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Verordening financieel beheer

In artikel 212 Gemeentewet worden de uitgangspunten voor het financiële beleid, de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vastgesteld. In artikel 213 Gemeentewet wordt de controle uitgewerkt. De volgende verordeningen zijn van toepassing:

- financiële verordening ex artikel 212 GW: verordening op de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de Regio Achterhoek (*AB 13 januari 2016*);
- controleverordening ex artikel 213 GW: verordening op de controle op het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie (*AB 28 juni 2004*) en
- verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex artikel 213a GW: verordening op het periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het financiële beheer (*AB 28 juni 2004*).

Toelichting op de balans per 31 december 2020

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa		**€**	**3.000**
Boekwaarde per 1 januari 2020		€	5.000
Bij: Investeringen 2020			0
Af: Afschrijvingen over 2020			-2.000
Af: Desinvesteringen 2020			0
Boekwaarde per 31 december 2020		€	3.000

Verzekerde waarden
Onder de materiële vaste activa zijn de investeringen verantwoord voor huisvesting en inventaris.
Verzekerde waarde per balansdatum: € 25.000,--

Financiële vaste activa		**€**	**1.048.000**
Verstrekte hypotheken ambtenaren			
Boekwaarde per 1 januari 2020		€	987.000
Af: Aflossingen 2020			-355.000
		€	632.000
Af: kortlopend deel personeelshypotheken (aflossingsdeel 2021)			-8.000
Boekwaarde per 31 december 2020		€	624.000

Met ingang van 1 januari 2009 is de gewijzigde wet Fido in werking getreden en kwam er op die datum van rechtswege een einde aan de Hypotheekregeling van de Regio Achterhoek. Lopende hypotheken blijven gelden. In 2020 hebben 4 personen in totaal € 345.000 extra afgelost.

Verstrekte lening inzake projecten Leader		
Stand per 1 januari 2020	€	340.000
Bij: verstrekte leningen 2020	€	194.000
Af: afgeloste leningen 2020	€	-110.000
Stand per 31 december 2020	€	424.000

VLOTTENDE ACTIVA

Uiteenzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			**€**	**26.194.000**
Rekening-courantverhouding met het Rijk	*Stand per 01-01-2020*	*Mutaties 2020*		*Stand per 31-12-2020*
BZK Schatkistbankieren	21.059.000	5.074.000	€	26.133.000

Kortlopend deel personeelshypotheken (aflossingsdeel 2021)	€	8.000
Overige vorderingen Debiteuren	€	53.000

Specifcatie van deze vorderingen naar ouderdom is als volgt:

2018	4.000
2019	4.000
2020	45.000
	53.000

Van de debiteuren is eind februari 2021 een bedrag van € 9.000 nog te ontvangen.

Liquide middelen				**€**	**251.000**
Bank- en girosaldi	*Stand per 01-01-2020*	*Mutaties 2020*			*Stand per 31-12-2020*
Bank Nederlandse Gemeenten	250.000	0	€		250.000
ABN-AMRO	2.000	-1.000	€		1.000
	252.000	-1.000	€		251.000

Overlopende activa		**€**	**1.334.000**
Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen		€	995.000
Overige vooruitbetaalde kosten		€	332.000
Overige nog te ontvangen inkomsten		€	7.000
		€	1.334.000

Specificatie nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen

	01-01-2020	*Toevoeging*	*Ontvangen*	*31-12-2020*
te ontvangen Provincie	232.000	489.000	-	721.000
te ontvangen Rijk/RVO	271.000	122.000	119.000	274.000
	503.000	611.000	119.000	995.000

PASSIVA

VASTE PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Reserves / Bestemmingsreserves		**€**	**6.229.000**
Algemene reserve			
Saldo per 1 januari 2020		€	240.000
Bij: Toevoeging rente 2020			0
Bij: Overige toevoegingen 2020			0
Af: Onttrekkingen 2020			0
Saldo per 31 december 2020		€	240.000

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves, waar geen bestemming is gegeven (vrij besteedbaar). De algemene reserve dient vooral voor het opvangen van tegenvallers in het jaarresultaat.
Op 31 december 2020 bedraagt het saldo € 240.000.

Bestemmingsreserve		
Saldo per 1 januari 2020		5.364.000
Bij: bestemming resultaat 2019		84.000
Bij: Overige toevoegingen 2020		1.229.000
Af: Onttrekkingen 2020		-871.000
Saldo per 31 december 2020	€	5.806.000

	specificatie: investerings-fonds	*bestemmings-reserve door-ontwikkeling*	*onderhoud-huisvesting*	*bws rente-resultaat*	
Saldo per 1 januari 2020	4.876.000	400.000	25.000	63.000	5.364.000
Bij: bestemming resultaat 2019	84.000	0	0	0	84.000
Bij: Overige toevoegingen 2020	1.229.000	0	0	0	1.229.000
Af: Onttrekkingen 2020	-632.000	-176.000	0	-63.000	-871.000
Saldo per 31 december 2020	5.557.000	224.000	25.000	0 €	5.806.000

Het investeringsfonds is een bestemmingsreserve die voor een groot deel wordt gevuld met de zogenoemde krimpgelden. Daarnaast wordt een toevoeging gedaan van € 1 per inwoner door provincie en gemeenten.
Een klein deel wordt ingezet voor werkbudgetten voor Board en thematafels in (2020 € 239.000). De overige inzet is bedoeld voor projecten (in 2020 € 393.000).
De reserve doorontwikkeling is in 2017 gevormd voor de dekking van kosten als gevolg van de doorontwikkeling. Deze reserve is bestemd voor de kosten van maatwerkoplossingen voor de komende jaren.
De reserve onderhoud huisvesting is voor onvoorziene incidentele huisvestingskosten de komende jaren in het pand Raadhuisstraat.
De bestemmingsreserve BWS-renteresultaat is ontstaan uit rentevoordelen over toegekende BWS-budgetten. De loonkosten van de BWS medewerker worden in 2020 uit de reserve betaald. Medio 2020 is deze reserve opgeheven doordat de BWS medewerker uit dienst is gegaan. Dit levert een vrijval BWS reserve op van € 42.000.

Resultaat na bestemming

Exploitatieresultaat 2020	€	183.000

Het exploitatieresultaat 2019 ad. € 84.000 is toegevoegd aan het investeringsfonds.

VOORZIENINGEN € 78.000

Voorzieningen geven een schatting van de voorzienbare lasten in verband risico's en verplichtingen, maar waarvan de omvang en/of het tijdstp van optreden min of meer onzeker zijn.
De voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

	Risico wachtgelden	
Saldo per 1 januari 2020	158.000 €	158.000
Bij: Toevoeging rente 2020	0	0
Bij: Overige toevoegingen 2020	0	0
Af: Onttrekkingen 2020	-80.000	-80.000
Saldo per 31 december 2020	78.000 €	78.000

De voorziening risico wachtgelden is gevormd voor de uitkeringen aan twee oud medewerkers. De bedragen van deze voorziening zijn ultimo 2020 berekend op het maximale risico dat Regio Achterhoek loopt in de toekomstige uitbetaling van deze wachtgelden. Deze herberekening levert een vrijval in 2020 op van € 39.000.

VLOTTENDE PASSIVA

Overige schulden			**€**	**787.000**
kortlopende schulden	Crediteuren	787.000		

Van de crediteuren is eind februari 2021 een bedrag van € 0 nog te betalen.

OVERLOPENDE PASSIVA

	€	**21.736.000**
Door derden beklemde middelen	€	21.119.000
Nog te betalen bedragen	€	617.000
	€	21.736.000

Specificatie door derden beklemde middelen

	Stand 01-01-2020	*Toevoeging*	*Vrijval*	*Stand 31-12-2020*
Subsidie uitvoeringsagenda fase 1	467.000	0	392.000	75.000
Subsidie uitvoeringsagenda fase 2	954.000	3.443.000	1.589.000	2.808.000
Decentralisatie uitkering Regiodeal	13.121.000	6.122.000	3.356.000	15.887.000
Decentralisatie uitkering RES	909.000	0	407.000	502.000
Cofinanciering div. kleine projecten	318.000	441.000	0	759.000
Cofinanciering Leader Achterhoek	938.000	503.000	353.000	1.088.000
	16.707.000	10.509.000	6.097.000	21.119.000

specificatie nog te betalen kosten:

ontwikkeling nieuwe website	15.000
uitgaven grensoverschrijdende activiteiten	15.000
uitgaven inhuur derden	32.000
accountantskosten	11.000
uitgaven thematafels	28.000
risico inventarisatie / evaluatie	3.000
achterhoek rookvrij	60.000
st. asbesttrein, subsidie fase 1b	78.000
GROS	53.000
Naoberkrediet	180.000
belastingdienst loonheffing dec 2020	134.000
belastingdienst btw kw 4/2020	1.000
premie reparatie uitkering 3e ww jaar	1.000
overig	6.000
	617.000

Niet uit balans blijkende verplichtingen

Automatisering

De Regio Achterhoek heeft geen eigen netwerk/systeembeheerders in dienst. Om de continuïteit en ondersteuning op het terrein van de automatisering te waarborgen is er voor het ICT-beheer een overeenkomst gesloten met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van drie maanden.

Personeelsinformatiesysteem

Met het oog op kostenreductie en continuïteit is voor de salarisadministratie en personeelszaken samenwerking gezocht met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van zes maanden.

Huurovereenkomsten

De volgende huurovereenkomsten zijn gesloten met derden:

Plaats	Huurtermijn	Einddatum	Huur per jaar	Locatie/straat
Doetinchem	3 jaren	31-3-2022	€ 19.800	Raadhuisstraat 25

Onderhoudscontracten huisvesting

Voor diverse werkzaamheden zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten:

Ten behoeve van	Contracttermijn	Einddatum	Kosten per jaar
Kopieerapparatuur	1 jaar	31-12-2021	€ 12.000

Contracten Personeelszaken

Ten behoeve van	Contracttermijn	Einddatum	Kosten per jaar
Terwerkstelling arbeidskrachten		Opzegtermijn 1 jaar	Afhankelijk van aantal detacheringen
IZA-bedrijfszorgpakket	1 jaar	Opzegtermijn 2 maanden	
Bedrijfsarts	1 jaar	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van inzet uren
Dienstverlening uitvoering bovenwettelijke uitkeringen	Onbepaalde tijd	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van aantal uitkeringsgerechtigden

Gebeurtenissen na balansdatum

Moram

De zaak Moram betreft een brand bij Moram in 's-Heerenberg in maart 2001. In 2004 heeft het dagelijks bestuur besloten dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak blijft en voor rekening van de Regio Achterhoek is. In 2006 is een hoofdprocedure John Deere-Moram gestart met een vrijwaringsprocedure richting de Regio. Deze procedure is in 2016 afgerond en hiermee krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. In 2008 is een tweede claim in de hoofdprocedure Bosman-Moram neergelegd bij de Regio Achterhoek. De vrijwaringsprocedure van Moram richting Regio krijgt geen vervolg (schikking in hoofdprocedure). Er loopt formeel echter nog wel steeds een procedure bij het Gerechtshof in deze zaak, waardoor de zaak op enig moment weer zou kunnen worden gaan leven. De verwachting dat dit gebeurt, is klein.
In januari 2021 heeft de Regio een stuitingsbrief ontvangen van de verzekeraar van John Deere. Hiermee wordt de verjaring van de (eventuele) vorderingen van John Deere en haar verzekeraars op de Regio wederom gestuit.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Programma	(a) Werkelijke Lasten	(b) Werkelijke Baten	(c) Werkelijke Saldo (a-b)	(d) Begrote Lasten	(e) Begrote Baten	(f) Begrote Saldo (d-e)	(g) Verschil Lasten (a-d)	(h) Verschil Baten (b-e)	(i) Verschil Saldo (g-h)
Smart Governance	3.999.000	2.536.000	1.463.000	4.352.000	2.756.000	1.596.000	-353.000	-220.000	-133.000
Bedrijfsvoering en rente									
- resultaat bedrijfsvoering	585.000	388.000	197.000	597.000	395.000	202.000	-12.000	-7.000	-5.000
- renteresultaat	3.000	31.000	-28.000	36.000	36.000	0	-33.000	-5.000	-28.000
Subtotaal programma's	4.587.000	2.955.000	1.632.000	4.985.000	3.187.000	1.798.000	-398.000	-232.000	-166.000
Bijdrage deelnemende gemeenten			2.173.000			2.173.000			0
Resultaat voor bestemming *(- = tekort)*			541.000			375.000			166.000
Toevoegingen / ontrekkingen reserves :									
(+ = onttrekking / - = toevoeging)									
Smart Governance			-555.000			-577.000			22.000
Overige uitgaven en inkomsten									
- resultaat kostenplaatsen			197.000			202.000			-5.000
- renteresultaat			0			0			0
Subtotaal mutatie reserves			-358.000			-375.000			17.000
Resultaat na bestemming			183.000			0			183.000

Toelichting overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

1. Smart Governance

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 555.000 toevoeging) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten)	-350.000	-239.000
onttrekking investeringsfonds (projecten)	-403.000	-393.000
onttrekking BWS reserve (vrijval)	-41.000	-42.000
toevoeging investeringsfonds	1.371.000	1.229.000
Per saldo toevoeging reserves programma 1	577.000	555.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten is € 155.000. Het voordeel is met name veroorzaakt door overschotten op loonkosten, overige personeelskosten en lobby- en communicatiekosten (inclusief werkbudget grensoverschrijdende activiteiten). Bij onvoorzien is er sprake van een voordeel van € 33.000 door vrijval van de BWS reserve verminderd met extra kosten voor ICT faciliteiten in verband met corona. Ook is er sprake van een incidenteel voordeel van €39.000 als gevolg van het vrijvallen van de wachtgeldvoorziening. Het overschot op de loonkosten wordt voornamelijk veroorzaakt door vacatureruimte lobbyist. Deze is in december 2020 ingevuld. Het overschot op overige personeelskosten wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor opleidingen en reiskosten door corona.

2. Bedrijfsvoering en rente

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 197.000 onttrekking) is als volgt:

	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking reserve onderhoud huisvesting	-5.000	-
onttrekking bws reserve	-22.000	-21.000
onttrekking reserve doorontwikkeling	-175.000	-176.000
Per saldo onttrekking reserves programma 4	-202.000	-197.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten (€ 28.000) wordt veroorzaakt door een voordelig renteresultaat. Bij de bedrijfsvoering is er sprake van een nadelig saldo op overige personeelskosten en btw voorheffing. Dit wordt opgevangen door voordelige verschillen op inhuur derden en kantoorkosten.

3. Onvoorzien en overhead

De kosten voor onvoorzien bedroegen € 16.000 (begroot € 49.000). De overhead 2020 bedraagt € 317.000. Zie specificatie van de overhead per programma in het taakveldenoverzicht in deel IV onderdeel 3.

PUBLICATIE BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN EN GEWEZEN TOPFUNCTIONARISSEN 2020

Naam	Functie	Duur bestuursperiode	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kostenvergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Gewezen topfunctionaris?	(Fictieve) dienstbetrekking?	Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum
S. Veneman	Secretaris directeur	-	1-1/31-12	1 fte	€ 83.874	€ 135	€ 23.615	nee	ja	€ 201.000
M. Boumans	Voorzitter algemeen bestuur, voorzitter dagelijks bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
J. Bengevoort	Lid algemeen bestuur, lid dagelijks bestuur, vice voorzitter	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
O. van Dijk	Lid algemeen bestuur, lid dagelijks bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
M. Bronsvoort	Lid algemeen bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
A. Stapelkamp	Lid algemeen bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
M. Besselink	Lid algemeen bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
J. van Oostrum	Lid algemeen bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa verantwoordingsinformatie 2020

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9 maart 2021

EZK	F11B	**Regeling specifieke uitkering MKB Deals - SiSa tussen medeoverheden 1e tranche**		Hieronder per regel één provincie(code) en/of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F11B/01*	Beschikkingsnummer/naam project *Aard controle R* *Indicator: F11B/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F11B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F11B/04*	Bestedingen zijn verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: F11B/05*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F11B/06*
			1	061876 Gemeente Bronckhorst	DGBI-O / 20038886	€ 73.536	€ 73.536	Nee	€ 26.452
			2						
			3						
			4						
			5						
			6						
			7						
			8						
			9						
			10						
				Kopie provincie(code) en/of gemeente(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F11B/07*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F11B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F11B/09*			
			1	061876 Gemeente Bronckhorst	Nee				
			2						
			3						
			4						
			5						
			6						
			7						
			8						
			9						
			10						

VERZAMELSTAAT AFREKENING GEMEENTEN

Programma	(a) Lasten	(b) Baten	(c) Saldo (b-a)	(d) Mutatie reserve	(e) Overschot bijdrage (c+d)	(f) Ontvangen voorschot inwonerbijdrage	(g) Bijdrage overschot	(h) Afrekening inwoner-bijdrage *(f-g)*
Smart Governance	3.999.000	4.709.000	710.000	-555.000	155.000	2.173.000	155.000	2.018.000
Bedrijfsvoering en rente								
- resultaat bedrijfsvoering	585.000	388.000	-197.000	197.000	0	0	0	0
- renteresultaat	3.000	31.000	28.000	0	28.000	0	28.000	-28.000
Totaal	4.587.000	5.128.000	541.000	-358.000	183.000	2.173.000	183.000	1.990.000
			(- = tekort)	*(+= onttrekking)*	*(+= overschot)*			

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de programmabladen van de programmaverantwoording.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL, Veenendaal

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van Regio Achterhoek

A Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Regio Achterhoek te Doetinchem gecontroleerd.
Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de Regio Achterhoek op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2020;
2. de balans per 31 december 2020;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regio Achterhoek zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur een specifieke rapportage tolerantie overeengekomen middels het controleprotocol en wij zullen aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 5.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur

RA12 is de merknaam van A12 Registeraccountants B.V. (KvK-nummer: 70882436)

noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.
Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als

RA12 is de merknaam van A12 Registeraccountants B.V. (KvK-nummer: 70882436)

doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal

A12 Registeraccountants B.V.

drs. A.F.J. van der Velden RA

RA12 is de merknaam van A12 Registeraccountants B.V. (KvK-nummer: 70882436)

Deel IV

Uiteenzetting financiële positie

1. Algemene financiële beschouwing programmarekening

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de exploitatierekening 2020 van de Regio Achterhoek.

1.1 Algemene financiële beschouwing

1.1.1. Uitgangspunten programmarekening 2020

De rentevergoeding over het eigen vermogen is maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op de externe rentelasten over het totaal van lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. De Regio heeft geen aangetrokken financieringsmiddelen. Het rentepercentage voor toevoeging aan de reserves is dan ook 0%.

Voor investeringen gedaan in 2020 wordt in de jaarrekening 2020 een definitief rentepercentage van 0% gehanteerd. Aangezien geen externe leningen zijn aangetrokken is de omslagrente 0% en geldt een rentepercentage van 0% voor nieuwe investeringen.

1.1.2 Rekening 2020

Het boekjaar hebben wij afgesloten met een voordelig jaarsaldo van € 183.069 (€ 0,70 per inwoner). De ontwikkeling van de inwonerbijdrage 2020 is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Saldo
Smart Governance	6,71	6,71	6,12	-0,59
Bedrijfsvoering en rente	0,00	0,00	-0,11	-0,11
Sub-totaal bijdrage gemeenten	6,71	6,71	6,01	-0,70
Bijdrage provincie in organisatie kosten	1,55	1,55	1,55	-
Bijdrage provincie in investeringsfonds	0,52	0,52	0,52	-
Totaal	8,78	8,78	8,08	-0,70

Gemeenten betalen € 6,71 per inwoner op begrotingsbasis. De provincie draagt € 2,07 per inwoner bij. Voorgesteld wordt om van het voordelige saldo ad €183.069 (€ 0,70 per inwoner) het maximale bedrag van € 131.387 (€ 0,50 per inwoner) toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals besloten in *De Achterhoek werkt door 2.0*. Voor het restant van het voordelige saldo ad € 51.682 wordt voorgesteld dit eenmalig voor 2021 te bestemmen voor het opvangen van knelpunten in de formatie als gevolg van de taakstelling van € 64.000 door de indexeringssystematiek en door het feit dat er sprake is van twee langdurig zieken. Het voordeel is vooral ontstaan door vacatureruimte, overschotten op overige personeelskosten (opleiding en reis-en verblijfkosten), een overschot op lobby- en communicatiekosten en de vrijval van wachtgelden en de BWS reserve. Ook is er een positief renteresultaat.

1.2 Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen

Voor de dekking van alle uitgaven van de Regio onttrekken wij ook middelen aan de reserves. Dit moeten wij volgens voorschriften Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) afzonderlijk zichtbaar maken in de rekening.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan reserves is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Smart Governance	929.000	577.000	555.000
Bedrijfsvoering en rente	-46.000	-202.000	-197.000
Totaal	883.000	375.000	358.000

Op rekening basis zijn de onttrekkingen bij smart governance lager door lagere kosten. De toevoeging ligt redelijk in de lijn met de begroting. Bij de overige uitgaven en inkomsten is de onttrekking uit de reserve onderhoud huisvesting lager dan begroot.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan voorzieningen is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Bedrijfsvoering en rente	-48.000	-48.000	-80.000
Totaal	-48.000	- 48.000	-80.000

Behalve de jaarlijkse onttrekking van wachtgelden (in 2020 €41.000) was er in het boekjaar ook een vrijval van €39.000 in verband met een herrekening van het maximale risico op toekomstige uitbetalingen.

1.3 Investeringen

In 2020 zijn geen nieuwe investeringen gedaan.

1.4 Incidentele baten en lasten

Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. De bedragen zijn inclusief de mutaties in de reserves.

	Lasten	Baten
Smart Governance	1.891.000	2.563.000
Bedrijfsvoering en rente	197.000	28.000
Totaal	2.088.000	2.591.000

2. FORMATIEPLAN 2020

Beleidsproduct	Werkelijke formatie 2019	Geraamde Formatie 2020	Werkelijke formatie 31-12-2020	Geraamde loonsom na wijziging 2020	Werkelijke loonsom 2020
Smart Governance	13,32	16,00	15,86	1.242.000	1.230.000
Ondersteuning	4,06	3,75	4,06	272.000	263.000
Termijngebonden taken (BWS)	0,42	0,42	-	21.000	20.000
Sub-totaal	17,80	20,17	19,92	1.535.000	1.513.000
Projecten	2,65	-	3,11	255.000	255.000
Totaal	20,45	20,17	23,03	1.790.000	1.768.000

Toelichting formatieomvang

Smart Governance specificatie vacatureruimte 31 december 2020:

Programmaregisseur	-0,06 fte	
Programma/projectmedewerker	0,61 fte	
Ondersteuner Griffie/Duitsland	1 fte	*(inhuur/budget grensoverschrijdende activiteiten)*
Medewerker communicatie	-1,41 fte	*(waarvan 0,63 fte Regiomarketing vanaf 2021)*
Totaal	0,14 fte	

Kostenplaats Ondersteuning
Per 31 december is sprake van vacatureruimte junior adviseur financiën (0,02 fte), vacature secretaresse (0,17 fte) en tijdelijke invulling archiefmedewerker (- 0,50 fte). Per saldo een overschot van 0,31 fte.

Projecten specificatie formatie per 31 december 2020:

Projectleider RES	1,00 fte
Projectleider/-medewerker SmartHub	1,28 fte
Medewerker ondersteunend vermogen O&A	0,22 fte
Medewerkers Regiodeal	0,61 fte
Totaal	3,11 fte

Wachtgelders/boventalligen
De Regio heeft 2 wachtgelders die beiden voor rekening van de Regio (wachtgeldreserve) komen.

Toelichting loonsom

De geraamde loonsom in de primaire begroting 2020 bedroeg € 1.771.000 (exclusief wachtgelders). Gedurende het jaar is € 168.500 overgeheveld naar budget ten behoeve van inhuur personeel. De tijdelijke inhuur betreft met name de tijdelijke inhuur in verband met ziekte. In totaal is er sprake van een positief saldo van € 22.000. Dit is als volgt te verklaren:

Kosten in €	Totaal
Vacatures	-29.000
Fuwa/gratificatie	6.000
Loonkosten tijdelijk	0
Overig (stagevergoedingen)	1.000
Totaal kosten	-22.000

3 TAAKVELDEN 2020 PER PROGRAMMA

Volgnummer en omschrijving Lasten	0.1 Bestuur (incl regionale samenwerking)	0.4 Ondersteuning organisatie (overhead)	0.5 Treasury	0.8 overige baten en lasten	7.3 afval	Subtotaal	0.10 mutaties reserves	0.11 resultaat baten en lasten	Totaal
Smart Governance	3.681.751	317.389	0	0	0	3.999.140	1.228.845	187.176	5.415.161
Renteresultaat	0	0	3.320	0	0	3.320	0	27.943	31.263
Totaal exploitatie *(exclusief kostenplaats bedrijfsvoering)*	3.681.751	317.389	3.320	0	0	4.002.460	1.228.845	215.119	5.446.424
Kostenplaats bedrijfsvoering						584.575		470	585.045
Totaal lasten Regio achterhoek						**4.587.035**		215.589	6.031.469

Volgnummer en omschrijving Baten	0.1 Bestuur (incl regionale samenwerking)	0.4 Ondersteuning organisatie	0.5 Treasury	0.8 overige baten en lasten	7.3 afval	Subtotaal	0.10 mutaties reserves	0.11 resultaat baten en lasten	Totaal
Smart Governance	4.614.523	0	0	95.167	0	4.709.690	672.951	32.520	5.415.161
Renteresultaat	0	0	31.263	0	0	31.263	0	0	31.263
Totaal exploitatie *(exclusief kostenplaats bedrijfsvoering)*	4.614.523	0	31.263	95.167	0	4.740.953	672.951	32.520	5.446.424
Kostenplaats bedrijfsvoering						387.849	197.196		585.045
Totaal baten Regio achterhoek						**5.128.802**	870.147		6.031.469
							Resultaat	**183.069 positief**	

4. VERZAMELSTAAT BIJDRAGE PER GEMEENTE 2020

Naam gemeente	Aantal inwoners	Smart Governance	Bedrijfs-voering	Rente resultaat	Werkelijke totalen 2020 Totaal ongewijzigd beleid	Totaal per inwoner	Begroot 2020	Afrekening 2020
	per 1/1/19							
Aalten	27.012	165.448	-48	-2.872	162.527	6,01	181.346	-18.819
Berkelland	43.902	268.898	-79	-4.668	264.151	6,01	294.737	-30.586
Bronckhorst	36.205	221.755	-65	-3.850	217.840	6,01	243.063	-25.223
Doetinchem	57.575	352.645	-103	-6.122	346.420	6,01	386.531	-40.111
Oost Gelre	29.707	181.954	-53	-3.159	178.742	6,01	199.439	-20.696
Oude IJsselstreek	39.475	241.783	-71	-4.198	237.515	6,01	265.016	-27.501
Winterswijk	28.898	176.999	-52	-3.073	173.875	6,01	194.007	-20.133
Provincie Gelderland in organisatiekosten		408.765			408.765		408.765	0
Totaal	**262.774**	**2.018.248**	**-470**	**-27.943**	**1.989.835**		**2.172.904**	**-183.069**
Bijdrage per inwoner gemeenten (incl btw)		**6,12**	**0,00**	**-0,11**		**6,01**	**6,71**	**-0,70**
Bijdrage provincie in organisatie kosten		1,56				1,55	1,55	
Bijdrage provincie in investeringsfonds		0,52				0,52	0,52	

MATRIX THEMATAFELS

hoek is hét open innovatiesysteem
eve vakman/vakvrouw van de
t en implementeert de productie van
hoek is dé stage- en afstudeerregio
arbeidsmarkt benut (vervangings- en
neert een inclusieve arbeidsmarkt
verschrijdende samenwerking is

3a - In de Achterhoek is vervoer energieneutraal in 2030
3b - De hoofd-, regionale en lokale infrastructuur is op orde
3c - Er zijn slimme vervoersvoorzieningen (telefoon + internet)
4a - De woningvoorraad beweegt mee
4b - Duurzame en levensloopbestendige woningvoorraad
4c - Leegstaand vastgoed is getransformeerd of gesloopt
4d - Er zijn nieuwe en bijzondere manieren van wonen
4e - De leefbaarheid blijft op peil

5a - De Achterhoek is energieneutraal
5b - De Achterhoek is koploper gebleven in kringlooplandbouw
5c - Bedrijventerreinen zijn efficiënt werkende ecosystemen en zijn zelfvoorzienend
5d - In de Achterhoek wordt circulair omgegaan met vastgoed en infrastructuur
6a - De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie
6b - Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid
6c - Er is een netwerk van gezondheids- en ondersteunende diensten beschikbaar

		Smart Economy										Smart Living												
		Smart werken en Innovatie				Onderwijs en Arbeidsmarkt			Mobiliteit en Bereikbaarheid			Wonen en Vastgoed					Circulaire Economie en Energietransitie				De gezondste regio		
	Status	1A	1B	1C	1D	2A	2B	2C	3A	3B	3C	4A	4B	4C	4D	4E	5A	5B	5C	5D	6A	6B	6C
ookvrij	In uitvoering																				*	*	
llege	In uitvoering		*		*	*		*															
Steck	In uitvoering	*	*	*	*																		
	In uitvoering	*	*			*																	
nten	Gereed	*	*	*	*																		
ulaire economie	In uitvoering		*	*													*						
nderneemt Duurzaam (MKB-aanpak	In uitvoering				*														*	*			
	In uitvoering	*		*																			
rgie Strategie (RES)	In uitvoering	*							*														
portefeuillestrategie 1e tranche	In uitvoering											*	*	*	*	*							
bekomstbestendig ondernemerscha	In uitvoering			*	*												*		*	*			
je Achterhoek	In uitvoering																	*					
ringloop (VKA)	In uitvoering																	*					
trum de Marke	In uitvoering	*	*	*	*	*												*					
enniswerkplaats (GLKWP)	In uitvoering	*			*	*												*					
chterhoek	In uitvoering	*		*										*					*	*			
as	In uitvoering	*															*		*	*			
Concept (procesbegeleider)	In uitvoering								*														
pen innovatiesysteem - crossovers	In uitvoering	*																					
velopment	In uitvoering	*	*	*		*		*															
n energieneutrale woning	In uitvoering												*				*						
chterhoek	In uitvoering												*			*							
cal Education Regio Achterhoek (STE	In uitvoering		*		*	*																	
ss Centre inclusief innovatievouche	In uitvoering	*	*	*	*																		
cholder - Achterhoek in Beweging	Gereed															*					*		
ase 1a	Gereed												*										
portefeuillestrategie 2e tranche	In uitvoering											*	*	*	*	*							
engoed Benutten	In uitvoering													*									
komstgericht retailmanagement	In uitvoering													*		*							
e kantoorruimte Keppelseweg Doet	In uitvoering													*	*								
woningmarktregisseur	In uitvoering												*										
stgoedmonitor Achterhoek	In uitvoering											*											
ar tijdelijk wonen in kleine kernen	In uitvoering													*	*	*							
nenwonen in de Kattenberg	In ontwikkeling														*								
	In ontwikkeling												*				*						
Rivierduinen	In ontwikkeling			*								*	*	*	*	*							
	In uitvoering																	*					
erstof in Bronckhorst	In uitvoering												*				*	*		*			
veede fase N18 - 2019	In uitvoering									*										*			

DOELENMATRIX THEMATAFELS

1a - De Achterhoek is hét open innovatiesysteem
1b - De inventieve vakman/vakvrouw van de
1c - Ontwikkelt en implementeert de productie van
1d - De Achterhoek is dé stage- en afstudeerregio
2a - Talenten arbeidsmarkt benut (vervangings- en
2b - Er functioneert een inclusieve arbeidsmarkt
2c - De grensoverschrijdende samenwerking is

3a - In de Achterhoek is vervoer energieneutraal in 2030
3b - De hoofd-, regionale en lokale infrastructuur is op orde
3c - Er zijn slimme vervoersvoorzieningen (telefoon + internet)
4a - De woningvoorraad beweegt mee
4b - Duurzame en levensloopbestendige woningvoorraad
4c - Leegstaand vastgoed is getransformeerd of gesloopt
4d - Er zijn nieuwe en bijzondere manieren van wonen
4e - De leefbaarheid blijft op peil

5a - De Achterhoek is energieneutraal
5b - De Achterhoek is koploper gebleven in kringlooplandbouw
5c - Bedrijventerreinen zijn efficiënt werkende ecosystemen en zijn zelfvoorzienend
5d - In de Achterhoek wordt circulair omgegaan met vastgoed en infrastructuur
6a - De Achterhoek is de gezondste regio van Nederland door preventie en zorginnovatie
6b - Achterhoekers zijn zelf (langer) verantwoordelijk voor hun gezondheid
6c - Er is een netwerk van gezondheids- en ondersteunende diensten beschikbaar

| | | Smart Economy | | | | | | | | | | Smart Living | | | | | | | | | |